

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Disputatio VIII. De Romano Pontifice, & Conciliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](#)

Disputatio VIII. Articulus I.

383

sæcta, ubique diffusa, & ab Apostolis fundata. Qui vera Ecclesiæ characteres clare exprimuntur in Scripturis illis, quas recipiunt hæretici, contra quos Patres disputant. Hanc veræ Ecclesiæ discernendam, quam injerunt Patres, nos quoque inimus; & cum eam ingredi nolunt hæretici, scie extra veram Ecclesiam vagari, manifestè ostendunt.

Obj. Notæ, quas assignant hæretici, si non separatum, saltem collectum sumptuæ, sufficiunt ad ostendandam veram Ecclesiam. *Résp.* neg. Nam notæ ille collectum sumptuæ, faciunt totum partim ignotius ipsa vera Ecclesia, partim veræ Ecclesie communem cum aliis sc̄ctis. Talem autem collectionem ad ostendandam veram Ecclesiam proflus inepitam esse nemo non vider. ¶

set, non dixisset: *Tu es Petrus*, sed, *Tu es petra*.
Resp. Christum, dixisse, *Tu es petra*, & super hanc
petram, &c. Cum enim syriacè loqueretur, dixit,
Tu es cephas, & super hoc cepha, &c. Cephas au-
tem syriaca lingua significat rupem seu petram di-
rissimam.

At inquies. Si ita est, quare latinus interpres non vertit, Tu es petra? Resp. Non vertisse, quia non vertit ex syriaco, sed ex græco codice, & græcus codex habet: οὐ εἰ πέτρα, οὐ δὲ τάιν τῇ πέτρᾳ, &c. Sic autem vertit græcus interpres, quia græca lingua lapis æquè significatur per πέτρα & πέτραι, & interpreti commodius vīsum est homini nomen masculinum tribuere, & dicere, non οὐ εἰ πέτραι, sed οὐ εἰ πέτρα, noluit tamen vertere οὐ δὲ οὐ πέτραι, sed vertit οὐ δὲ τῇ πέτρᾳ ad vitandam ambiguitatem. Hæc autem vox πέτραι, non aliud quam lapidem durissimum significat; unde ambigua esse non potest.

Dicent. Origen. tract. i. in Matth. exponens hac
verba, *Super hanc petram*, dicit petram esse eum
omnem, qui Christi imitator est: *Nomen*, inquit,
ducunt a *peta*, quicumque sunt imitatores Christi;
qui est *peta spiritualis*, comitans eos, qui salvos fu-
nt ex ea bibant *porum spiritualem*. Superiori dixerat:
Peta est quisquis Christi discipulus & super ta-
lem petram construitur *omnis Ecclesiastica doctrina*.
*In unoquoque enim perfecto ... à Deo adificatur Ec-
clesia*. Quod si *super unum illum Petrum tantum exi-
stimas adificari totam Ecclesiam*, quid dicturus es de
Joanne filio tonitru, & Apostolorum unoquoque? R.
Originem hic illud, *Super hanc petram*, non litter-
aliter, sed allegoricè interpretari de iis, qui dis-
cipuli sunt & imitatores Christi, cuius doctrina &
gratia in proposito ipsum sequendi, & pie sancte-
que vivendi confirmantur. At alibi, nempe hom. 5
in Exod. verba illa, *Super hanc perram*, litteraliter
interpretans, ea de solo Petro intelligit: sic enim
habet: *Vide magno illi Ecclesia fundamento, & pe-
tra solidissima, super quam Christus fundavit Eccle-
siam, quia dicatur a Domino. Modica*, inquit, *fi-
dei, quare dubitasti?*

DISPUTATIO VIII.

De Romano Pontifice, & Conciliis.

ARTICULUS PRIMUS.

Utrum Petrus à Christo primatum in universa Ecclesia acceperit.

Negat Lutherus, & cum eo negant alii omnes sectarii, qui post eum adversus Ecclesiam insurrexere. Affirmant verò catholici doctores omnes, quibus praeunū Patres omnes tam graci, quam latini. Unde B. Petri primatus negari non potest fine manifesta, eaque pernicioſissima hærefi, quam refutabimus sequentibus paragraphis.

§. I.

Probatur B. Petri primatus ex verbis Christi Matth. cap. 16.

Matth. cap. 16. Christus Petrum divinitatem ejus apertè confessum , sic alloquitur : *Beatus es Simon Bar-jona : quia caro & sanguis non revelarunt tibi , sed Pater meus , qui in celis est . Et ego dico tibi , quia tu es Petrus , & super hanc petram aedificabim Ecclesiam meam . Atqui Christus his verbis sub metaphora aedifici & fundamenti Petro in premium confessionis ejus promittit primatum universa Ecclesiæ : nam quod est fundamentum in aedificio , idest , caput in corpore , pater-familias in domo , rector in civitate , & rex in regno .*

Confirm. Ex verbis Christi manifestum est, Ecclesiam incumberere Petro, sicut adiunctione incumbit fundamento, seu Petrum prestare Ecclesie, quod fundamentum præstar adiunctione. Atque fundamentum regit & sustentat adiunctionem. Ergo Petrus regit & sustentat Ecclesiam. Sed, hoc est, habere Ecclesie primatum. Ergo, &c. Hoc argumentum suggerit Gregorius Magnus epistolorum lib. 4. c. 76. ubi sic ait: Cunctis Evangelium scientibus liquet, quod vox dominica sancto & omnium Apostolorum Petro principi Apostolo totius Ecclesia cura commissa est: ipse quippe... dicitur: Tu es Petrus & super hanc petram adiunctione Ecclesiam meam.

*Obj. Hoc loco per te petram male intelligitur Petrus, sed intelligi debet Christus, vel fidei confessio, vel omnis homo fidelis. Resp. neg. Nam quod intelligendum sit Petrus, satis superque constat ex Patribus: cum omnes, unico fortasse excepto, Petrum intelligent, pro quo consuli possunt Bellarminus, & Valentia. Nobis hic sufficiet ex latinis Tertull. lib. de praescript. cap. 22. ubi dicit: *Lauit aliquid Petrum, adiscicande Ecclesia petram dilutum?* Et ex gratiis Gregorius Nazianz. orat. de moderatione in dignitate servanda, ubi haec habet de Petro: *Vides quemadmodum ex Christi discipulis magnis utique omnibus & excelsis, atque electione dignis, hic Petrus vocetur, atque Ecclesia fundamenta fidei sua credita habeat.**

Dices r. Si Christus per petram Petrum intellexis-

Interprecat , ea de illo Petro intelligit : sic enim
habet : *Vide magno illi Ecclesia fundamento , & pe-
tra solidissima , super quam Christus fundavit Eccle-
siam , quid dicatur à Domino . Modica , inquit , si
dei , quare dubitasti ?*

Dices . S. Augustinus illud , *Super hanc petram ,*
censuit potius de Christo , quam de Petro intelligi-
endum esse , ut patet ex lib. i. retract. cap. 21. ubi
sic loquitur : *In hoc libro (quem contra epistolam
Donati scripserat) dixi in quodam loco de Apostolo
Petro , quod in illo tanquam in petra fundata sit Ec-
clesia : qui sensus etiam cantatur ore multorum in ver-
ibus beatissimi Ambrosii , ubi de Gallo gallinaceo ait :*
Hoc ipsa petra , Ecclesia canente , culpam diluit .
*Sed scio me postea sapissime sic exposuisse quod à
Domino dictum est : Tu es Petrus , & super hanc
petram adificabo Ecclesiam meam , ut super hunc in-
telligeretur , quem confessus est Petrus , dicens : Tu es
Christus , Filius Dei vivi .*

Resp. i. S. Augustinum primam interpretationem sic anteponere alteri, ut hanc non contemnat, sed unicuique liberum relinquat alterutram assumere: nam paulo inferius sic profequitur: Harum autem duarum sententiarum qua sit probabilior, eligit lector.

2. S. Augustinum primam interpretationem alteri anteponere ex ignorantia linguae syriacæ & græcæ: nam reddens rationem majoris sua in primam interpretationem propensionis, sic ait ibidem: *Non enim diutum est illi (Apostolo) Tu es petra, sed, Tu es Petrus; petra autem erat Christus, quem confessus Simon, sicut eum tota Ecclesia confiteatur, diutus est Petrus.* Nesciebat igitur Christum dixisse, Tu es cephas, aut saltē to cephias syriacē rupem seu lapidem significare. Item nesciebat rupem seu lapidem aquę significari per hæc vocabula $\pi\tau\kappa\alpha$ & $\pi\tau\kappa\alpha$.

3. Nihilominus S. Doctorem agnoscere primatum
B. Petri, ut patet v. g. ex lib. 2. de bapt. c. I. ubi haec
leguntur: *Ecce ubi commemoratur Cyprianus... Apo-*
stolum Petrum, in quo primatus Apostolorum tam ex-
cellentia gratia praemines, &c. Et inferius ista: *Quis*
enim nequit illum Apostolatus, (in Petro) principissimum
culti-

culibet episcopatu*m* preferendum. His adde, quod si nunc viveret S. Doctor, & videret versiculum illum S. Ambrosii, cuius ipse meminit, non ore multorum tantum, sed ore omnium nunc cantati, proculdubio rejecta prima interpretatione, secundam incunctanter amplectetur.

Dices. Nomine Petri hic intelligendam esse fidem, docent Patres; nam v.g. S. Chrysostomus homil. 55. in Matth. interpretans verba illa, *Et super hanc pe-ram, subiicit ista: Id est, fidem atque confessionem.* Resp. Patres, cum docent nomine petri hic intelligendam esse fidem & confessionem, fidem & confessionem sumunt non absolute, sed relata ad Petrum, cuius fides & confessio hic laudantur a Christo; vel, quod codem redit, sumunt abstractum pro concreto: unde per inde est ac si dicentes, nomine petri intelligendum esse, non Petrum praesciē, sed Petrum recte credentem, & fidem suam recte profidentem; neque Ecclesiam fundatam esse in Petro praesciē, sed in Petro recte credente, & recte fidem suam profidente; quod verum est, & nos cum Patribus dicimus: Petrus enim euentus est fundamentum Ecclesiae, quatenus Ecclesiam sustentat; effectus enim fundamenti primarius est edificium sustentare. Ecclesia autem sustentatur non a Petro praesciē, sed a Petro recte credente, & fidem suam recte profidente; & Petrus euentus sustentat Ecclesiam, quatenus fratres suos seu fideles confirmat & continet in vera fide, quod facit recte credendo, & fidem suam recte profiendo.

§. II.

Primatus Petri probatur ex verbis Christi subsequentibus cod. c. 16. Matth.

Post verba §. 1. laudata, sic prosequitur Christus: *Et tibi dabo claves regni colorum. Et quocumque ligaveris super terram, erit ligatum & in celis: & quocumque solveris super terram, erit soluum & in celis.* At nomine clavium intelligitur primatus, seu suprema potestas, ut patet 1. ex verbis subsequentibus. *Quocumque ligaveris, &c.* 2. Ex Isaia c. 22. ubi futura Eliacim in summum sacerdotium promotio sic exprimitur: *Dabo claves domus David super humerum ejus: & aperiet, & non erit qui claudat: & clander, & non erit, qui aperiat.* 3. Ex Apocal. c. 3. ubi sic quoque exprimitur suprema Christi potestas: *Hec dicit sanctus & verus, qui habet clavem David, qui aperit, & nemo claudit; claudit, & nemo aperit.* Porro verba Christi ad Petrum directa: *Tibi dabo claves regni colorum, & Quocumque ligaveris, &c.* manifestè àequivalent istis, *Tibi dabo claves regni colorum: clades, & nemo aperiet: aperies, & nemo claudet;* & in eo tantum ab illis discrepant, quod clariora sunt, quia in eis non continuatur, sed explicatur metaphora clavium.

Obj. 1. Hac Christi verba: *Tibi dabo claves regni colorum*, non diriguntur ad personam Petri, sed ad Ecclesiam. R. Hoc esse falsum, ut manifestum est ex contextu. Cùm enim dicit Christus: *Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc perram edificabo Ecclesiam meam,* & portae inferi non prævalebunt adversus eam, & *tibi dabo claves regni colorum,* &c. Nonne clarum est, hac verba, *Tibi dabo claves,* &c. ad eum dirigi ad quem diriguntur illa, *Et ego dico tibi, quia tu es Petrus.* Manifestè autem diriguntur ad personam Petri. Ergo, &c. Præterea, eidem dictum est: *Tibi dabo claves,* &c. cui paulo inferius dicitur: *Vade post me, satana.* Atqui non Ecclesia, sed Petro in propria persona dicitur, *Vade,* &c. Ergo non Ecclesia, sed Petro in propria persona dictum est, *Tibi dabo claves,* &c. Hoc argumentum suggerit S. Augustin. lib. 2. contra Gaudent. c. 22. ubi ait: *Nunquid melior est Razias quam Petrus Apostolus, qui ubi dixit, Tu es Christus Filius Dei vivi, tam beatus a Domino appellatus est, ut claves regni colorum accipere mereretur: nec tamen ideo creditur imitandus, ubi mox eodem momento reprehensus audivit: Vade post me satana.* Et ante S. Augustinum S. Hilarius tract. in Psal. 131. n. 4. *Tanta et (Christo) reli-*

gio fuit pro humani generis salute patienti, ut Petrum primum Filii Dei confessorem, Ecclesia fundatum, caelis regni janitorem, & in terreno iudicem celi, & satana convici nuncuparet.

Dices. Quando Christus dixit Petro, *Tibi dabo claves regni colorum*, Petrus repræsentabat Ecclesiam, R. dist. Petrus repræsentabat Ecclesiam, sicut legatus repræsentat principem, cuius nomine, non suo, accipit claves civitatis, & accipiendo nihil sibi acquirit, sed acquirit soli principi, cuius gerit personam, & in eius ditionem venit civitas, N. Petrus repræsentabat Ecclesiam, ut princeps verbi grat. repræsentat regnum, cui censetur promitti id, quod principi in publicam utilitatem, & regni administris communiendum promittit, C.

Dices. Atqui tunc Petrum primo modo repræsentasse Ecclesiam, docet S. Augustin. tract. 50. in Joan. Nam ibi sic loquitur: *Si in Petro non esset Ecclesia sacramentum, non ei diceret Dominus: Tibi dabo claves regni colorum. Quocumque solveris in terra, soluta erunt & in celo; & quocumque ligaveris in terra, ligata erunt & in celo.* Si hoc Petro tantum dictum est, non facit hoc Ecclesia. Si autem & in Ecclesia fit... Petrus quando claves accepit, Ecclesiam sanctam significavit. R. neg. Itaque, juxta S. Doctorem, quando Dominus dixit Petro, *Tibi dabo claves regni colorum.* Petrus repræsentabat quidem Ecclesiam, at non repræsentabat illam ut Legatus vel Vicarius, sed ut supremus illius pastor, & rector generalis futurus, ut evidenter ostenditur. 1. Ex tract. 124. qui est ultimus in eund. Joan. ubi legitur: *Ecclesia Petrus Apostolus propter Apostolatus sui primatum gerebat figurata generalitate personam.* 2. Ex enarratione 1. in Psal. 108. ubi dicitur: *Cujus (Ecclesie) ille (Petrus) agnoscitur in figura gestasse personam, propter primatum, quem in discipulis habuit.*

Obj. 2. Christus, per hæc verba, *Tibi dabo claves regni colorum*, nihil promisit Petro, quod non promiserit ceteris Apostolis. Ergo Christus, per hæc verba, *Tibi dabo,* &c. primatum minimè promisit. Neg. ant. Prob. Petrus, nomine omnium Apostolorum dicit, *Tu es Christus Filius Dei vivi.* Ergo nomine omnium Apostolorum audit, *Tibi dabo claves,* &c. Non enim hoc audit, *Tibi dabo,* &c. Nisi quia illud dixit, *Tu es Christus,* &c. Nam Christus non nisi ad remunerandam divinitatis sue confessionem, claves regni celorum promisit. Ergo, &c. R. neg. ant. Et dico Petrum Christo Apostolos, quem eum esse dicent, interroganti, respondisse suo nomine, nec accepta ab aliis respondendi provincia, & cum alii omnes adhuc ignorarent quid esset respondendum, neque ex humana deliberatione, sed ex revelatione & instinctu divino respondisse primum & solum. Petrus igitur in propria persona divinitatem Christi confessus est, & propter suam confessionem meruit à Christo in propria persona audire, *Tibi dabo claves*, atque ita in propria persona accepit promissionem clavium. Potest tamen aliquo sensu dici respondisse nomine omnium, quia caput erat & princeps ceterorum, & ceteri responsioni ejus silentio suo acquieverunt: quod non impedit, quominus in propria persona, primus & solus responderit.

Dices. Quod Christus promittit, Matth. c. 16. per hæc verba, *Tibi dabo claves,* &c. dat, ejusd. Matth. c. 18. per ista alia: *Quacumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo; & quacumque solveritis super terram, erunt soluta & in celo.* Atqui hic non solum Petro, sed omnibus Apostolis Christus dat potestatem ligandi & solvendi. Ergo illic, nempe Matth. c. 16. Christus non solum Petro, sed omnibus Apostolis in communis promittit potestarem illam; adèquò ipsis Petro nihil peculiare promittit. Resp. neg. maj. Nam Matth. c. 18. Christus nihil dat Apostolis, sed solum promittit illis, & eorum successoribus amplissimam ligandi, & solvendi potestarem. Quid autem tunc Christus Apostolis nihil dederit, manifestum est ex eo, quod post verba illa à Christo prolatæ, Apostoli manerint adhuc diu homines privati, & nullam habuerint ecclæ-

Disputatio VIII. Articulus I.

385

ecclesiasticam potestatem: non enim facti sunt sacerdotes, nisi in ultima cena; nec facti sunt pastores & episcopi, nisi post resurrectionem Domini.

§. III.

Primatus Petri probatur ex cap. 21. Joannis.
Joan. cap. 21. legitur: *Dicit Simoni Petro Jesus: Simon Joannis, diligis me plus his?* Dicit ei: *Etiam, Domine, tu scis quia amo te.* Dicit ei: *Pasce agnos meos.* Dicit ei iterum: *Simon Joannis, diligis me?* Ait illi: *Etiam, Domine, tu scis quia amo te.* Dicit ei: *Pasce agnos meos.* Dicit et tertio: *Simon Joannis, amas me?* Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio: *Amas me?* Et dixit ei: *Domine, tu omnia nosti: tu scis quia amo te.* Dixit ei: *Pasce oves meas.* Amen, amen, dico tibi, cum essem junior, cingebas te, &c. Atqui Christus per haec verba: *Pasce agnos meos, pasce oves meas,* promittit Petro primatum & jurisdictionem in universam Ecclesiam. Ergo, &c.

Prob. sub. 1. enim haec verba: *Pasce agnos meos, pasce oves meas,* diriguntur ad personam Petri: diriguntur enim ad eum cui dicitur: *Amas me?* *Diligis me plus his?* Amen, amen dico tibi, cum essem junior, &c. Ita autem dici soli Petro, luce meridiana clarius est.

At inquit. Petrus ipse epist. 1. c. 5, hortatur conseriores ad pascendum gregem Dei. Ergo non soli Petro, sed omnibus Ecclesiæ prælatis dictum est: *Pasce oves meas.* Resp. Petrum conseriores hortari, ut pascant gregem Dei non universalem, sed particularem sibi commissum: *Pascite, inquit, qui in vobis est, gregem Dei.* Unde neg. conf.

At inquit iterum. S. Augustinus lib. de agone Christiano cap. 30. dicit explesè illud: *Amas me? Pasce oves meas,* non soli Petro, sed omnibus Ecclesiæ pastoriis dictum esse: *Non sine causa, inquit, inter omnes Apostolos hujus Ecclesiæ catholice personam sustinet Petrus:* huic enim Ecclesiæ claves regni caelorum date sunt, cum Petro date sunt; & cum ei dicuntur, Amas me? *Pasce oves meas.* Resp. Juxta mentem S. Doctoris, Petrum Ecclesiæ personam sustinuisse, non ut legatum ejus, vel vicarium, sed ut principem illius, & supremum moderatorem, adeoque, juxta S. Doctorem, cum Petro dictum est, *Amas me? Pasce oves meas,* Petrum omnes alios Ecclesiæ pastores representasse, non ut eorum legatum vel vicarium, sed ut Ecclesiæ universalis principem & pastorem supremum, à quo in partem sollicitudinis vocari possent & deberent. Unde juxta S. Augustinum, illud, *Amas me? Pasce oves meas,* primò & principaliter dictum est Petro in propria persona, secundariò vero omnibus aliis Ecclesiæ pastoriis in persona Petri, tanquam principis & pastoris supremi illos representantis, & accipientis pascendi gregis Christi potestatem, non qua solus uti, sed quam aliis communicare posset & deberet.

2. Per to pascere, Christus intellexit præesse & regere. Cùm enim Christus ait: *Pasce oves meas,* perinde est ac si diceret: Pastor esto ovium mearum. At pastori est non solum ovibus pabula præbere, sed etiam easducere & reducere, eas tueri, & baculo castigare. Breuiter, qui pastorem agit, ovibus præstet, easque regit. Unde Evangelista ilius est voce quæ græca lingua significat pascere præfendit: *τοικευτὴ μόσχατα μ.* Hoc igitur verbo, *Pasce,* Christus instituit principatum ecclesiasticum, & confert autoritatem regendi Ecclesiam, simulque præcipit ei, cui autoritatem illam confert, ut Ecclesia præsit; & quia præfæc & subfæc correlativa sunt, simul quoque & indivisibiliter præcipit Ecclesiæ, ut subsit illi, qui præfendi præceptum imponitur.

Dices. Pascere nihil aliud est, quam cibos ministrare, quod inferioris officium est, non superioris. Ergo Christus per hoc verbum, *Pasce,* nullam autoritatem tribuit, adeoque per hoc verbum, *Pasce,* principatum ecclesiasticum instituisse, gratis dicitur. R. neg. ant. Itaque pascere, propriè loquendo, non est præcisè cibum ministrare: nam servi dominis suis ci-

Simonnet Theol. Tom. II.

bos ministrant, nec tamen propriè dicuntur pascere dominos suos: sed è contra à dominis suis pali di- cuntur, quia aluntur sumptibus dominorum suorum. Unde pascere, propriè loquendo, est cibum procura-re & providere. Providere autem superioris est, non inferioris; adeoque pascere, propriè loquendo, non inferioris, sed superioris officium est.

3. Christus per illud, *oves meas,* significat universam Ecclesiam: cùm enim Christus dicit Petro, *Pasce oves meas,* commendat illi oves omnes, ad quas extenditur pronomen *meas.* Extenditur autem ad omnes qui sunt in Ecclesia, nullo excepto: nam nullus omnino est in Ecclesia, qui ovem Christi se esse non glorietur. Ergo cum Christus dicit Petro, *Pasce oves meas,* commendat illi omnes qui sunt in Ecclesia, nullo excepto. Ergo, quod idem est, commendat illi universam Ecclesiam, adeoque per illud, *oves meas,* universam Ecclesiam intelligit.

Dices. Jure divino jurisdictione ecclesiastica divisa fuit inter Petrum & Paulum, ut pater ex Galat. c. 2. ubi Paulus dicit: *Cum vidissent quod creditum est mihi Evangelium præputium, sicut & Petro circumcisio,* &c. Ergo falsum est quod Christus per illud, *Pasce oves meas,* Petro contulerit autoritatem regendi universam Ecclesiam. Resp. neg. ant. Nam Paulus verbis laudatis nihil aliud significat, quam se principaliter destinatus esse ad prædicandum gentibus: sic Petrus principaliter destinatus erat ad prædicandum Judæis.

Nota. 1. Apostoli omnes omnibus hominibus prædicare jure divino potuerunt. Inter Apostolos tamen distributæ fuerunt provincie, ut sic Evangelium toto Orbe & faciliter & celeriter prædicaretur. 2. Et ita Paulus sic fuit principaliter destinatus ad prædicandum gentibus, ut etiam Judæis prædicare potuerit, quod re ipsa fecit, inquit solebat Judæis prius prædicare, neq; gentibus, nec ad gentes se convertere, nisi postquam repulsam passus erat à Judæis. Similiter Petrus ita ad prædicandum Judæis destinatus fuit principaliter, ut potuerit etiam gentibus prædicare, & ad id se destinatus fuisse, explesè dicit Act. c. 15. Scitis, inquit, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit, per os meum audire gentes verbum Evangelii, & credere. Et quod re ipsa gentilibus & quidem primus prædicaverit, constat ex Act. cap. 10. ubi narratur Cornelii Centurionis ad fidem conversio.

§. IV.

Primatus Petri probatur ex Patribus græcis & latini.

Primatum universæ Ecclesiæ Petro datum esse, tenet magna inter se consensione Patres tum græci, tum latini. Brevitatis causa hic pro Græci unius erit Chrysostomus. Hom. 55. ad hæc Christi verba: *Quæcumque ligaveris super terram, &c.* sic ait: *Quæ Deus concedere solus potest, peccatorum scilicet remissionem,* & ut Ecclesia tot tantisque fluctibus imperiū irrumperibus immobilitate maneat, cuius pastor & caput pector homo aque ignobilis, terrarum Orbe reluctante, adamantis naturam firmitate supereret, hec, inquam, omnia, que solus Dei sunt, se pollicetur (Christus) daturum. Et pro Latinis unus Augustinus serm. 13. de verbis Domini. Idem ergo, inquit, Petrus à petra, cognominatus Beatus, Ecclesiæ figuram portans, Apolos latius principatum tenens, continuo posse, &c.

Obj. S. Cyprianus lib. de unitat. Ecclesiæ docet cæteros Apostolos Petro pares fuisse honore & potestate: *Hoc, inquit, erant uique & cæteri Apostoli,* quod fuit Petrus, pari consortio prædicti & honoris & potestatis. Ergo juxta S. Cyprianum, Petrus fuit tantum inter Apostolos ut primus inter pares, adeoque non accepit primatum Ecclesiæ cum certa scilicet præminentia, vi cuius cæteris Apostolis superior extiterit, eique cæteri Apostoli cum membris aliis omnibus Ecclesiæ subjecti fuerint.

Resp. 1. S. Cyprianum agnoscisse in Petro primatum, quo superior extitit cæteris Apostolis, eique subiecti fuerunt cæteri Apostoli. cum aliis fidelibus omnibus,

Bb ut pro.

ut probari potest multis ex locis, & hic probatur ex epist. ad Quintum, ubi sic loquitur S. Martyr: *Nec Petrus quem primum Dominus elegit, & super quem adificavit Ecclesiam suam, cum secum Paulus de circumcisione disceptaret, postmodum vindicavit sibi aliquid insolenter, aut arroganter assumptum, ut dicere se primatum tenere, & obtemperari a novellis & posteris sibi potius debere.* Quibus verbis expressè assertit Petrum esse fundamentum Ecclesiae. Petrum autem esse fundamentum Ecclesiae, aliud non est, quam Petrum esse Ecclesiae rectorem, & pastorem supremum. Et idcirco Petrum impensè commendat, quod Paulo ipsum reprehendenti, & verum dicenti, humiliter consenserit; quamvis ipse primatum cum tanta super ceteros præminente teneret, utpote Ecclesiae universa pastor & rector supremus; neque illum suum primatum obtendens, dixerit ab aliis se non corrigi, sed potius sibi obtemperari debere. Hanc fuisse S. Martyris mentem patet ex S. Augustino lib. 2. de bapt. cap. 1. ubi recitat hoc loco, sic ait: *Ecce ubi commemorat Cyprianus, quod etiam nos in Scripturis sanctis didicimus, Apostolum Petrum, in quo primatus Apostolorum tam excellenti gratia praeminet, alter, &c.*

Resp. itaque 2. Juxta S. Cyprianum, & alios Patres, ceteros Apostolos honore & potestate pares fuisse Petro in aliquo sensu, sed simul impares & inferiores fuisse. Fuerunt quidem pares honore, quantum tam immediate à Christo ad apostolatum promoti fuerunt, & ab eo tam immediate missionem suam accepérunt, quam ipse Petrus. Item fuerunt pares potestate, quia eandem ligandi & solvendi potestatem accepérunt, illamque non in una aut altera tantum Orbis parte, sed ubiqui terrarum cum omnibus aliis ecclesiasticis munis legítimè exercere potuerunt. At simul inferiores fuerunt quantum ad duo. Et 1. quidem, quia Petrus jurisdictionem in universam Ecclesiam accepit, ut ordinariam, & usque ad Mundū consummationem duraturam, adēque ad omnes ejus successores usque ad finem Mundi transiit: ceteri vero Apostoli jurisdictionem illam accepérunt tantum ut extraordinariam, & quasi delegatam: unde successores eorum Episcopi non habent eandem jurisdictionis amplitudinem; & jurisdictionem quam habent, exercere non possunt nisi in suis diocesibus. 2. Quia Petrus constitutus fuit à Christo, ut post ipsum esset fundamentum & caput Ecclesiae, atque ovilis dominici pastor. Unde sequitur Petrum fuisse fundamentum, caput, & pastorem ceterorum Apostolorum; cum tam fuerint de Ecclesia & de oīibus Christi, quam alii fideles,

§. V.

Solvuntur objectiones reliqua.

*Obj. 1. Solus Christus dici potest Petra seu fundamen-tum Ecclesiae. Ergo, &c. Probabis ant. Ex Apostolo 1. Cor. cap. 3. Fundamentum, inquit, aliud nemo potest ponere, prater id quod postum est, quod est Christus Iesus. Resp. Duplex distingua est petra adificium Ecclesiae sustentans; una scil. primaria ac principalis, quæ nulli alteri innititur, sed te ipsa subsistit, & cui omnia quæ ad adificium Ecclesiae pertinent, innituntur, ab eaque sustentantur; altera vero secundaria, & minus principalis, sed post Christum pricipia, quæ se ipsa non subsistit, sed sustentatur à Christo, cui innititur; sic tamen, ut reliqua omnia quæ pertinent ad Ecclesiae adificium, ac proinde & ipsos Apostolos sustentent. Solus Christus dici potest & est petra primo modo, & hoc dicit Apostolus loco laudato; quod non impedit, quominus Petrus dici possit & sit Petra secundo modo, juxta promissionem Christi dicentis: *Tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam.**

Obj. 2. Ceteri Apostoli tam fuerunt fundamenta Ecclesiae, quam Petrus ipse, juxta illud Ephel. cap. 2. Superadificati super fundamen-tum Apostolorum. Resp. Omnes quidem Apostolos fuisse fundamenta secundaria

Ecclesiae, sed non fuisse omnes ex quo, nam inter fundamenta illa unum fuit præcipuum, & Christo proximum, quod à Christo velut fundamento totius adificij Ecclesiae primario & principali sustentatum, reliqua omnia ad illud adificium pertinientia, adēque cetera illius fundamenta sustentabat. Hoc autem inter fundamenta Ecclesiae secundaria præcipuum & Christo proximum, fuit Petrus, & est in suis successoribus. Unde sicut Christus Ecclesiae fundamen-tum est modo præstantiori quam Petrus, quia ipsum Petrum sustentat, ipse à nomine sustentatus; ita Petrus fundamen-tum est Ecclesiae modo præstantiori quam ceteri Apostoli, quia non ceteri Apostoli ipsum sustentarunt, sed ipse sustentavit ceteros Apostolos. Item sicut Christus solus est in ratione fundamen-ti Ecclesiae primarii & principalis; ita Petrus solus est in ratione fundamen-ti secundarii Ecclesiae præcipui, & post Christum primi. Denique sicut Petrus non est Ecclesiae fundamen-tum nisi cum subordinatione ad Christum; ita nec ceteri Apostoli fuerunt Ecclesiae fundamen-ta, nisi cum subordinatione ad Petrum: sicut enim Christus est pastor, caput & fundamen-tum Petri; ita Petrus fuit pastor, caput & fundamen-tum ceterorum Apostolorum.

Dices. Ceteri Apostoli, tam à Christo immediate accepérunt, & scripto vel viva voce tradiderunt doctrinam, per quam conservatur Ecclesia, quam ipse Petrus. Item ceteri Apostoli tam fuerunt universæ Ecclesiae pastores, & tam legítimè exercere potuerunt munia apostolica in toto terrarum Orbe, quam ipse Petrus, R. ad 1. Ita esse, & in hoc ceteros Apostolos Petro pares fuisse: sed quid inde? R. ad 2. ceteros quidem Apostolos fuisse pastores universæ Ecclesiae; sed non fuerunt eodem modo, quo fuit Petrus: Petrus enim fuit primus & ordinarius universæ Ecclesiae pastor: ceteri vero Apostoli non fuerunt universæ Ecclesiae pastores, nisi ut legati, & cum subordinatione ad Petrum, ut primum & ordinarius universæ Ecclesiae pastorem, adēque iporum caput: unde tam illos, quam ceteros fideles, cum autoritate poterat & debebat regere & docere, iuxta illud Christi præceptum Luc. cap. 22. Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos; ubi per te fratres tuos, ceteros Apostolos Christus potissimum intelligit, ut patet ex contextu,

Obj. 3. Claves regni cœlorum non Petro, sed Ecclesiae à Christo datae fuerunt. Nego Probat. Si non Ecclesiae, sed Petro datae fuerunt, moriente Petru perierunt, & sic post Petri mortem non remansit in Ecclesia ligandi & solvendi potestas. R. neg. sequi. Itaque moriente Petro non perierunt claves, quas à Christo accepérat, sed remanerunt post ejus mortem, & ad legitimos ejus successores hæc tenus transiit, & transiunt usque ad finem Mundi. Claves autem illæ ad legitimos Petri successores transiunt, non per novam traditionem, sed vi antiquæ institutionis à Christo facta: Christus enim cum dicebat, Marth. cap. 16. Tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam, & Joan. cap. 21. Pafce oves meas; non solum Petrum ipsum, sed etiam omnes legitimos Petri successores alloquebatur: unde non solum ipsi Petro, sed etiam omnibus legitimis successoribus ejus promitterebat, Marth. cap. 16. & dabit Joan. cap. 21. primatum universæ Ecclesiae,

Breviter. Christus promisit & dedit Petro universæ Ecclesiae primatum, & simul voluit, atque consti-tuit, ut omnes ejus legitimi successores, hoc ipso præcisè quod essent legitime electi, eundem illum primatum acciperent & haberent. Unde primatus ille, quando fedes vacat, dici debet remanere in manibus Christi, è quibus transit ad Pontificem, hoc ipso quod legitime electus est, non quia eam de novo tradit Christus, sed quia antiquitus constituit ut transiret; vel, si vis, constituit, ut esset Pontificis legitime electi, hoc ipso quod esset legitime electus. Sed ex data occasione sit adhuc

§. VI.

Disputatio VIII. Articulus II.

387

§. VI.

Primatus Petri in universam Ecclesiam transit ad ejus successores.

Prob. 1. Ex verbis Christi Matth. cap. 16. *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam.* Quibus verbis Christus promittit duo, videlicet Ecclesiam fundatum iri in Petro, & hanc Ecclesiam, quæ fundabitur in Petro, fore perpetua: illud enim: *& porta inferi, &c.* De perpetuitate Ecclesiae intellexere unanimiter omnium etatuum orthodoxi. Unde sic argumentor. Christus Matth. cap. 16. promittit Petrum fore fundamentum Ecclesiae, quam promittit fore perpetua. Ergo promittit Petrum fore fundamentum Ecclesiae perpetue. Ergo promittit Petrum fore fundamentum perpetuum: nam ædificii perpetui fundamentum perpetuum esse necesse est. Ergo Petrus vi promissionis Christi futurus fuit fundamentum perpetuum Ecclesiae, vel in propria persona, vel in persona successorum suorum. Atqui non potuit esse futurus fundamentum perpetuum Ecclesiae in propria persona; aliquando enim moriturus fuit, adeoque cestaturus ab officio fundamenti. Ergo futurus fuit fundamentum perpetuum Ecclesiae in persona successorum suorum. Ergo vi promissionis Christi, omnes Petri successores sunt fundamentum Ecclesiae. Ergo vi promissionis Christi omnes Petri successores habent primatum Ecclesiae: nam esse Ecclesiae fundamentum, & habere primatum Ecclesiae, sunt unum & idem, ut suo loco ostensum est.

Prob. 2. Ex verbis Christi Joan. cap. 21. *Pasce oves meas, quibus, ut suo loco probatum est, Christus Petrum constitue supremum in terris pastorem & rectorem Ecclesiae sue.* Constitutus autem ab illo tempore limitatione, & ex intentione providendi Ecclesiae sue pro omni tempore, pro quo duratura est. Ergo vi institutionis Christi Petrus est supremus in terris pastor & rector Ecclesiae usque ad finem Mundi; cum Ecclesia perpetuò usque ad finem Mundi duratura sit. Atqui Petrus nec est, nec potest esse in propria persona supremus pastor, & rector Ecclesiae usque ad finem Mundi; cum jam à multis sæculis mortem martyrio obierit, & ita jam à multis sæculis cefarit à munere pastoris & rectoris Ecclesiae. Ergo sufficiet, ut Petrus sit in successoribus suis supremus Pastor, &c. Ergo, quod idem est, vi institutionis Christi, successores Petri sunt supremi in terris pastores & rectores Ecclesiae. Munus igitur supremi pastoris & rectores Ecclesiae à Christo collatum Petro, non desit eo moriente, sed ad successores ejus hæc tenus transfit, & transfit usque ad finem.

Prob. 3. Ex traditione, cuius unicum testem brevitätis studio hic proferimus Leonem Magnum serm. 2. in annivers. die Assumpt. &c. ubi sic loquitur: *Soliditas illius fidei, qua in Apostolorum principe est laudata, perpetua est; & sicut permanet, quod in Christo Petrus creditit, ita permanet, quod in Petro Christus instituit. Manet ergo dispositio veritatis, & B. Petrus in accepta fortitudine petre perseverans, suscepta Ecclesie gubernacula non relinquit. Tum infraeius sic prosequitur: Celebratur hodierna festivitas, ut in persona humilitatis meæ ille intelligatur, ille honoretur, in quo & omnium pastorum sollicitudo cum commendatarum sibi ovium custodia perseverat, & cuius etiam dignitas in indigno herede non deficit.*

ARTICULUS II.

Utrum Episcopus Romanus succedat Petro in primatu universæ Ecclesie.

RESPONSI.

Succedit. *Prob. 1.* Ex modò probatis. Episcopus aliquis succedit Petro in primatu universæ Ecclesie. Nonnisi Episcopus Romanus. Ergo, &c. *Prob. Simonnet Theol. Tom. II.*

min. Nam Petrus relicta Antiochia, Roma Sedem fixit, universæ Ecclesie primatum retinens; non enim nisi per mortem naturalem cessavit ab officio supreami pastoris. Item sedem, quam Romæ fixerat, reliquo particulari episcopatu Antiocheno, nunquam aliò ante mortem transtulit, sed particularis Ecclesie Romana Episcopus Romæ defunctus est. Ergo moriendo eidem cessit locum quoad primatum universæ Ecclesie, cui cessit locum quoad particularem episcopatum Ecclesie Romanae. Ergo qui succedit Petro in episcopatu particulari Ecclesie Romanae, succedit ei in primatu universæ Ecclesie. Ergo non alius, quām Episcopus Romanus, &c.

Confirm. Quia si quis episcopus succedit Petro in primatu universæ Ecclesie, alius esse non potest, quām vel Antiochenus, vel Romanus Episcopus: Petrus enim alibi non fuit Episcopus, quām Antiochenus & Romanus; adeoque nullus alius, præter Antiochenum & Romanum, Episcopus dici potest in particuli successor Petri. Atqui falsum est quod Antiochenus Episcopus succedit Petro in primatu universæ Ecclesie: constat enim ex canon. 6. Niceni Concilii, Antiochenum Episcopum nunquam nisi tertium inter Patriarchas obtinuisse locum. Præterea, Petrus Antiochia discedens, ut Roma sedem in perpetuum figeret, solum particularem episcopatum Antiochenum deseruit, & secum universæ Ecclesie primatum, quem nonnisi moriendo relinquere poterat, detulit: unde fit ut Antiochenus Episcopus non ei possit succedere, nisi in particuli episcopatu Antiochenae Ecclesie. Ergo, &c.

Prob. 2. Ex Conciliis. 1. Patres Synodi Constantiopolitana in sua ad Damasum epistola, propria se illius esse membra confitentur: *Quoniam vos, inquit, nos velut membra propria per Deo amantissimi Imperatoris litteras accersi/sojatis.* Hoc autem confitendo, illum ut suum & totius Ecclesie caput agnoscent.

2. Patres Synodi Chalcedonensis in sua pariter epistola ad Leonem sic ajunt: *Quibus (episcopis Chalcedone congregatis) tu quidem, sicut membris caput praeras in his, qui tuum tenebant ordinem. Et inferioris: Insuper & contra ipsum (Leonom) cui vinea (hoc est universalis Ecclesie) custodia a Salvatore commissa est, extendit (Diocorus) insaniam.*

3. Concilium Lateranense sub Innoc. III. c. 5. hac habet de Ecclesia Romana: *Disponente Domino super omnes alias ordinaria potestatis obtinet principatum, ut pote mater universorum Christi fidelium.*

4. Concilium Florentin. in litteris sanctæ unionis sic loquitur: *Definimus S. Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in universum Orbem tenere primatum, & ipsam Pontificem Romanum successorem esse B. Petri principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, ratione Ecclesie caput, & omnium Christianorum patrem ac doctorem existere, &c.*

5. Cap. 7. lscf. 14. Concil. Trid. dicitur: *Unde merito Pontifices maximi pro supraemà potestate sibi in universa Ecclesia tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari iudicio referbare.*

Prob. 3. Ex facto & sententia Græcorum Patrum. 1. Sanctus Athanasius ab Eusebianis in Tyria Synodo injustè damnatus, vel appellavit Julium Pontificem Romanum, ut volum multi, vel Julii litteris, ut pro se in iudicio ipse responderet, vocatus, ut scribit Theodoretus lib. 2. hist. Ecclesiast. cap. 4. aut etiam antequam à Julio litteras acciperet, sponte Romanum venit, ut ibi Julio & ejus Synodo se sisteret, contra Eusebianos, qui cum post Tyriam Synodus apud Julium per litteras & legatos accusarant, causam suam ipse defendebat. Atqui hoc facto ipse Alexandria, hoc est, secunde Sedis Episcopus, Romanum Episcopum ut supremum totius Ecclesie moderatorem & rectorem agnovit.

2. S. Chrysostomus Patriarcha Constantinopolitanus, à Theophilo Alexandrino Patriarcha in multorum Episcoporum Synodo exauktoratus, Innocentium Pontificem appellavit, ut constat ex ejus ad eundem Innocentium epistola, in qua sic loquitur: *Obsecro ut*

Bb 2 scri-

scribatis, quod hac tam inique facta, & ab omnibus nobis, & non declinantibus judicium, non habeant robur, sicut neque sua natura habent: illi autem qui inique egerunt, pœna Ecclesiasticarum legum subjaceant.

3. Theodorus à Diocoro Alexandrino patriarcha depositus, per appellationem ad Leonem Pontificem configuit, ut docet ejus epistola ad eundem Leonom scripta, ubi sic ait: *Nos humiles & pusilli ad Apostolicam Sedem vestram accurrimus, ut Ecclesiarum ulceribus remedium à vobis accipiamus: vobis enim primas in omnibus tenere convenit. Et inferius: Ego Apostolica vestre Sedis expecto sententiam, & oro atque obtestor sanctitatem tuam, ut mibi rectum, ac iustum tribunal vestrum invocans opem ferat.*

Censuit igitur S. Chrysostomus, & post eum Theodorus, Episcopus Romanum, ea quæ perperam acta erant in Synodis Orientalibus, etiam iis, in quibus præfederat Alexandrinus Patriarcha, autoritate sua recindere posse. At Episcopus Romanus hoc non poterat ut Patriarcha Occidentis; manifestum enim est Episcopum Romanum, ut Occidentis Patriarcham, nihil jurisdictionis habere potuisse in Orientalem Ecclesiam. Ergo vel hoc non poterat, quod est contra mentem Chrysostomi & Theodori, vel poterat ut supremus moderator universæ Ecclesie; adeoque Chrysostomus & Theodorus Episcopum Romanum, ut supremum universæ Ecclesie moderatorum agnoscere dicendi sunt.

4. In eadem plane sententia fuerunt Cyrilus Patriarcha Alexandrinus & Basilius, ut de primo probatur ex ejus ad Celestinum Pontificem de Nestorio epistola, in qua sic cum alloquitur: *Non prius autem illius (Nestorii) communionem palam aperteque deserimus, quam hac ipsa pietati tua indicaremus. Dignioris proinde quid hic sentias prescribere; quo liquido nobis conset, communicare ne nos cum illa, oporteat, an vero liberè eidem denunciare, neminem cum eo communicare, qui ejusmodi erroneam doctrinam fovet ac predicit. De secundo vero ex ejus ad S. Athanasium epistola, num. 52, ubi haec scribit: *Vixum est autem mihi consentaneum, ut scribatur Episcopo Romæ, ut quæ hic geruntur consideret, detque consilium, & ... ipse sua auctoritate usus, viros eligat ... ad hoc quoque accommodatos, ut manutudine & facilitate ingeni eos, qui distorti & obliqui apud nos sunt, corrigant ... omniaque secum habentes necessaria ad solutionem eorum, que Arimini male gesta sunt. Quibus verbis aperte agnoscit Basilius Episcopo Romano, tanquam supremo pastori, omnium Ecclesiarum curam commissam esse, eumque ut supremum pastorem, ea quæ in Synodis etiam frequentissimum male fieri contingit, autoritate sua emendare posse.**

Prob. denique ex Patribus Latinis. 1. S. Hieronymus in sua de vocabulo Hypostasis epistola ad Damasum Pontificem, sic ait: *Quanquam tui me terreat magnitudo, invitat tamen humanitas. A pastore praesidium ovis peto. Cum successore pectoratoris & discipulo crucis loquer. Ego nullum primum nisi Christum sequens, Beatitudini tuae, idest, Cathedra Petri communione confocior. Super illam peram edificatam Ecclesiam scio. Hic S. Doctor Romanum Episcopum agnoscit esse successorem Petri. Tanquam ovis configuit ad eum, velut pastorem non particularem (non enim Romanæ, sed Antiochenæ Ecclesie) presbyter erat Hieronymus) sed universalem. Et secundum à Christo in Ecclesia locum tribuit; adeoque eum ut summum Christi in terris Vicarium reveretur. Denique cum vice Petri, cuius successor est, Ecclesia fundamentum esse, proindeque ab eo Ecclesia universæ aedificium sustentari confitetur.*

2. S. Augustinus cum Milevitana Synodo ad Innocentium Papam in sua ad eum epistola, quæ est 92, sic scribit: *Quia te Dominus gratia sue precipe munere in Sede Apostolica collocavit ... magnis periculis infirmorum membrorum Christi pastoralem diligenter quæsumus adhibere digneris. Nova quippe heresis, & nimium perniciofa tempestas surgere inimicorum gratia Christi capitur. Inimici autem illi gra-*

trix Christi erant Pelagiani, qui Africam potissimum & Palæstinam erroribus suis inficiebant; nec tamen Augustinus, & cum eo alijs præstiles Africani configunt ad Antiochenum Patriarcham, vel Palæstinæ Metropolitanum, & Africæ Primatem Carthaginensem Episcopum; sed configunt ad Romanum Pontificem, cumque enixè orant, ut contra novatores pastoralem diligentiam adhibeat, & Africa ac Palæstina fidelium fidei atque saluti, novos errores damnando, consulat. Quod certè non fecissent, ni eis exploratum penitus esset, Episcopo Romano, ut supremo pastori, Ecclesiarum omnium seu totius gregis Dominici curam incumbere,

*Cùm igitur ajunt: *Quia te Deus gratia sue, &c.* perinde est ac si dicerent: *Quoniam te Deus ex gratia benevolenia, eaque singulari, nec alijs Ecclesiæ prælati tecum communè collocavit in Cathedra, quæ totius Ecclesiæ primatum obtinet, & collocando constituit te caput & pastorem universe Ecclesiæ, & constitutendo impositum onus universam Ecclesiam regendi, eamque contra novatorum pravitatem & molitiones defendendi; oramus ut ovibus nostris, quæ etiam tuæ sunt, pastoralem, quam illis debes, curam exhibeas, & quod satis non possumus, autoritate qua polles apostolica, illas in vera fide contineas, proscripto recens excusa harerericorum placita.**

3. S. Bernardus lib. 2. de considerat. post medium, sic Eugenius Pontificem alloquitur: *Age indagemus adhuc diligenter qui sis, quam geras videlicet pro tempore personam in Ecclesia Dei? Quis es? Sacerdos magnus, Summus Pontifex. Tu princeps Episcoporum, tu heres Apostolorum, tu primatus Abel dignitate Aaron, auctoritate Moysæ ... potestate Petrus, unitione Christus. Tu es cui claves tradita, cui oves credita sunt. Sum quidem & alii cœli janitores, & gregam pastores: sed tu tanto gloriosus, quanto & differentius utrumque præ ceteris nomen hereditasti. Habent illi sibi assignatos greges, singuli singulos: tibi universi crediti, uni (gregi) unus (pastor) nec modo ovium, sed & pastorum tu unus omnium pastor. Unde id probem queris: Ex verbo Domini, &c.*

ARTICULUS III.

Solvuntur objectiones.

O Bj. 1. S. Irenæus, & cum eo plures alii Episcopi, Victorem Papam litteris ad eum datis graviter reprehenderunt, quod Asianos Episcopos, luna decima quarta cum Judæis Pascha celebrare solitos, qui hanc consuetudinem relinquere, & cum ceteris fidelibus die Dominicæ lunam decimam quartam proximè subsequente, festum illud agere solebant, excommunicaverunt. Atqui Irenæus cum alijs illis Episcopis non sic Victorem reprehendit, nisi quia judicavit illum non esse alius Episcopis superiori, neque illum alios Episcopos judicare & damnare posse. Ergo Irenæus, & ali cum eo Episcopi, qui Victorem litteris objurgarunt, in ea tuerunt sententia, quod Episcopus Romanus non habeat jurisdictionem in universam Ecclesiam, nœ sit totius Ecclesie moderator & rector universalis,

Resp. 1. Victorem quidem ex occasione schismatis Blati, qui, ut habetur apud Tertullian. lib. de præscript. c. 53. Latenter judaismum volebat introducere. Pascha enim dicebat non aliter custodiendum esse, nisi secundum legem Moysis, xiv. mensis: Asianos Episcopos excommunicationem ministratum esse, nisi Pascha non luna decima quarta, ut etenim soliti erant, sed die Dominicæ proximè subsequente in posterum celebrarent: quod autem eos perinaciter inobedientes re ipsa excommunicarit, non videtur satis exploratum, & multi negant.

• Resp. 2. neg. min. Nam siue Victor Asianos Episcopos abscederit, siue ab illis abscondendis Irenæi & aliorum Episcoporum litteris deterritus fuerit, consilium eius improbarum est ab Irenæo, & illis alius Episcopis,

Disputatio VIII. Articulus III.

389

pis, non quod judicarent ab eo Episcopos abscondi non posse legitimas ob causas; sed quia judicabant Episcopos non sine gravi Ecclesiae damno abscondi sumiri, Victoremque paci & concordiae consultum melius esse, si decessores suos in tolerandis Asianis imitareretur. Vide Eusebium lib. 5. hist. Eccles. cap. 24. Ubi inter alia haec ad rem nostram leguntur: *Hoc (quod meditabatur, aut agebat adversus Asianos Episcopos Victor) non omnibus placebat Episcopis: quin potius è contrario, scribentes ei, jubebant ut magis qua pacis sunt ageres, & concordiae atque unanimitati studeat. Denique extant etiam ipsorum litterae, quibus asperius objurgant Victorem, velut inutiliter Ecclesie commodis consulentem.*

Victorem igitur Asianis poenam excommunicationis intenentem, vel etiam, ut multi volunt, insigcentem, alii Episcopi monent, non ut se in praestatis sibi concessae limites contineat, sed ut paci, concordiae, atque unanimitati studeat; non cum objurgant, quod malè arroganter sibi potestatem, quam à Christo non accepit, sed velut commodis Ecclesiae non satis consulentem, dum abscondit, vel cogitat abscondere Asianos Episcopos. At profectò si Romanum Episcopum ut supremum & universalem totius Ecclesiae moderatorem & rectorem non agnivissent Irenæus & alii Episcopi qui cum eo ad Victorem pro Asianis scripserunt, Victorem monuissent, ne præscriptos sibi fines excederet, neve quod non posset moliretur.

Obj. 2. S. Cyprianum lib. dō unit. Eccles. ubi sic ait: *Episcopatus unus est, cuius à singulis in solidum pars tenetur.* Ergo, juxta S. Cyprianum, omnes Episcopi sunt inter se aequales, & unus, nempe Romanus Episcopus, non est aliorum rector & princeps.

R. Exponendo mentem S. Cypriani. Itaque juxta mentem S. Martyris, Episcopatus unus est, non unitate numerica, ut patet ex verbis subsequentibus, cuius à singulis, &c. Sed unitate originis à qua exordium sumit, radicus à qua velut nutritur, capitum à quo regitur, fundamentum à quo sustentatur; sicut multi rivi ex eodem fonte profuentes, & multi radii à sole emissi, sunt unum unitate originis; sicut multi rami ejusdem arboris sunt unum unitate radicis; sicut multa membra corporis ejusdem sunt unum unitate capitum; sicut multi lapides cum lignis ejusdem adficiunt unum unitate fundamenti.

Pater ex contextu: nam sic loquitur S. Martyr: *Loquitur Dominus ad Petrum: Ego tibi dico, inquit, quia tu es Petrus, & super istam petram ædificabo Ecclesiam meam..... Et eidem post resurrectionem suam dicit: Pafce oves meas. Et quoniam Apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat, & dicat: Sicut misi mihi Pater... tamen ut unitatem manifestaret, unitatis originem ab uno (Petro velut capite & fundamento) incipientem sua auctoritate dispositum. Hoc erant utique & ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consilio prædicti & honoris & potestatis, sed exordium ab unitate (capitis & fundamenti) proficiuntur, ut Ecclesia Christi una monstretur.... Episcopatus unus est, cuius à singulis in solidum pars tenetur. Ecclesia una est... quonodo solis multi radii, sed lumen unum: & rami arboris multi, sed robur unum tenaci radice fundatum. Et cum de fonte uno rivo plurimi defluant, numero stas licet diffusa videatur exundantis copia largitate, unitas tamen servatur in origine.*

Juxta S. Martyrem, episcopatus unus est, non quidem particularis; alioquin in Ecclesia unicus episcopali dignitate & potestate polleret, quod est falsum; sed universalis, quatenus inter omnes episcopatus particulares, qui sunt in Ecclesia, unus, nempe Romanus, ceterorum omnium est origo, radix, caput & fundamentum. Juxta S. Martyrem, omnes episcopatus particulares, qui sunt in Ecclesia, ab episcopatu Romano, velut ab origine exordium sumentes, eique adhærentes velut radici, cum eo constant unum morale corpus, cuius ipse caput est; cum eo constituant unum ædificium morale, cuius ipse fundamentum est;

Simonnet Theol. Tom. II.

cum eo faciunt unum episcopatum universale, cuius ipse principatum teneret: illius tamen singuli alii Episcopi in solidum partem tenent, quia non unicus est numero episcopatus, sed collectio ex multis particularibus episcopatibus coalescens: sicut singuli homines in solidum tenent partem naturæ humanae, quia natura humana non est unica numero natura, sed collectio constans ex multis naturis singularibus.

Dices. S. Cyprianus in actis Synodi Carthaginensis, quam ipse cum aliis 88. Episcopis celebravit, sic loquitur: *Neque quisquam nostrum Episcopum se esse episcoporum constituit, aut tyrannico terrore ad obsequendii necessitatem collegas suos adgit.* Atqui his verbis S. Cyprianus tacite suggestus Stephanum Papam, quod se Episcopum episcoporum ficeret, & supremam in Ecclesia autoritatem affectaret.

Resp. Divinare eos, qui sic S. Cypriani mentem interpretantur. Certè non ita Cyprianum intelligit S. Augustinus, lib. 3. de bapt. c. 3. ubi postquam hæc Cypriani verba recitat, sic statim prosequitur: *Quid mansuerius, quid humilius?* Intellexit igitur Augustinus Cyprianum his verbis non alium praetertim Stephanum carpere, sed solum significare voluisse, nolle se dominari sententia collegarum suorum, & unicuique planè liberum esse, quid sentiret, palam aperire.

Resp. 2. Cyprianum, dato quod verbis citatis Stephanum tacite reprehendere velit, non sic eum reprehendere, præcisè quia episcoporum Episcopum se faciebat, & supremam in Ecclesia sibi vindicabat autoritatem: sciebat enim Cyprianus Episcopum Romanum esse caput & rectorem omnium aliorum episcoporum, atque totius Ecclesiae fundamentum, a quo illa sustentatur & regitur: sed quia, ut putabat ipse Cyprianus, suprema sua autoritate abutebatur, tyrannico terrore collegas suos, Africanos scilicet præfules, ad obsequendi necessitatem adigere volendo, dum illis excommunicationis poenam minitabatur, nì deserenter suam de rebaptizandis hereticis sententiam, quam in Scripturis Sacris, & ipsa ratione fundatissimam esse existimat; cum alius illis nil ipse præter Ecclesia sua consuetudinem seu traditionem opponeret.

Dices. S. Cyprian. ibid. manifestè supponit omnes Episcopos inter se aequales esse: sic enim post verba citata prosequitur: *Quando habeat omnis Episcopus pro licentia libertatis, & potestatis sue arbitrium proprium, tamque judicari ab alio non possit, quam nec ipse potest alterum judicare.* Sed expectemus universi iudicium Domini nostri Iesu Christi, qui unus & solus habet potestatem & preponendi nos in Ecclesia sua gubernatione, & de actu nostro judicandi. Juxta S. Cyprianum igitur, Episcopi quilibet alium superiorem non habent præter Christum, qui sicut solus potest eos præponere in Ecclesia sua gubernatione, ita solus potest de eorum actibus judicare. Unde inter Episcopos nullus est, qui aliorum judex sit & rector.

Resp. Cyprianum non in ea fuisse sententia, quod omnes Episcopi inter se aequales sint, patet ex supra dictis, & adhuc ostendi potest ex ejus epistola 18. ad Cornelium Papam, ubi sic ait: *Nazigare audent & ad Petri Cathedram atque Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdotialis exorta est.* Juxta Cyprianum igitur, in omnibus Ecclesiis particularibus Ecclesia particularis Romana principatum tenet, adeoque, juxta Cyprianum, Episcopus Romanus aliorum omnium Episcoporum princeps est.

Verba autem, quæ nobis objiciuntur, vel benignè interpretanda sunt, vel errores intolerabiles continent. Nam 1. certum est quod Episcopus Romanus possit Episcopos instituere, & novos episcopatus creare. 2. Certum est quod Episcopus Romanus possit alios Episcopos de crimine convictos judicare, excommunicare, deponere, quod multis exemplis probari potest, & hic breviter probatur ex ipsomet Cypriano epistola 42. ad Stephanum Papam, quem adhortatur, ut Marianum Arelatensem Episcopum, qui ad Novatiani castra transfigerat, excommunicet & deponat. *Dirigantur, inquit, in provinciam, & ad plebem*

Bb 3

Are-

*Arelate consenserem à te littere; quibus absento Mariano, alius in locum ejus substituarur. Quando igitur Cyprianus dicit Episcopos non nisi à Christo de actibus suis judicari posse, intelligendus est de actibus dubiis & occultis. Sie eum serè interpretatur Augustinus, cùm lib. 3. de bapt. cap. 3, verbis ejus subjicit: *Opinor in his questionibus, que nondum eliquatissima perfectione discussa sunt.**

*Obj. 3. S. Hieronymus epist. 85. ad Evagrium, docet omnes Episcopos inter se aequales esse: nam sic loquitur: *Ubicumque fuerit Episcopus, sive Rome, sive Eugubii, sive Constantinopoli, sive Regii, sive Alexandriae, sive Tanae; ejusdem meriti, ejusdem est & sacerdotii. Potentia divitiarum, & pauperis humilitas, vel sublimiorum, vel inferiorem Episcopum non facit.* *Repf. S. Hieronymum, cùm dicit omnes Episcopos esse ejusdem meriti & sacerdotii, loqui de potestate ordinis, non jurisdictionis, velleque tantum ordinis potestatem eandem in omnibus Episcopis esse, sive divites sint, sive pauperes, non verò majorem in divitibus, & in pauperibus minorem. Certe si non de consecratione Episcoporum, sed de eorum jurisdictione loqueretur Hieronymus, verba ejus intolerabilem conseruent falsitatem; cùm verbis gr. *Tanensis Episcopus uni tantum civitati praeuerit; Episcopus verò Alexandrinus praeuerit tribus provinciis, Aegyptio scilicet, Lybiae, & Pentapoli,* ut patet ex can. 6, Nicæna Synodi,**

*Obj. 4. Concilium Nicænum can. 6. declarat Romanum Pontificem unum ex Patriarchis, eique assignat certam regionem gubernandam, nempe suburbanas Ecclesiás, vel etiam, si vis, totum Occidentem. Atqui hoc non faceret Synodus, si Romanus Episcopus haberet primatum totius Ecclesiae. Ergo, &c. Prob. maj. Ex ipso canone, cuius, ut nunc extat in tomis Conciliorum, hic tenor est: *Mos antiquus perduret in Aegypto, vel Lybia, & Pentapoli, ut Alexandrinus episcopus horum omnium habeat potestatem, quoniam quidem in Episcopo Romano parvulus est.**

*Repf. neg. r. aj. Manifestum enim est, Synodum his verbis: *Quoniam in Episcopo Rom. parvulus mos est, nihil statuere circa Rom. Episcopum, sed ad summum significare eum, ut Occidentis patriarcham, habere specialem curam certarum regionum, quod non obstat quoniam universæ Ecclesiae primatum obtineat, ejusque sit moderator & rector universalis.**

*Repf. 2. Canonem 6. Nicæna Synodi, qualis hic citatur, mutulum esse, & catere initio, ut probatur ex less. 16. Concilii Chalcedonensis, in qua Paschafini Legatus Pontificius, dictum canonem, ex scriptis Ecclesiae Romanae depromptum, citavit, quem ediderant Patres Nicæni. Sic autem habet canon ille, ut à Paschafino citatus est: *Ecclesia Romana semper habuit primatum. Teneat autem & Aegyptus, ut Episcopus Alexandria omnium habeat potestatem, quoniam & Romano Episcopo hac est consuetudo.* Porro quamvis post Paschafinum, Constantinus consistorii secretarius, canonem ex codice græco recitasset, ut habetur nunc in tomis Conciliorum, nihilominus græci magistratus, qui aderant nomine Imperatoris, lectioni Paschafini adhaerunt, dixeruntque: *Perpendimus, omnium quidem primatum & honorem precipuum secundum canones antique Romæ Dei amanissimo Archiepiscopo conservari.* Illud autem, secundum canones, officere non potest Episcopo Romano: nam si Episcopus Romanus, ut dicit Synodus Nicæna, primatum semper habuit, certe illum non ab hominibus, sed à Christo accepit.*

Obj. 5. Episcopum Constantinopolitanum Romano parem dignitate & honore fecerunt multa Concilia generalia, nempe Constantinopolitanum I. canon. 2. Chalcedonense less. 15, canon. 28. & ult. & Constantinopolitanum III. can. 36. Ergo, &c.

*Repf. 1. Concilium Constantinopolitanum I. solidum antepone Constantinopolitanum Episcopum Alexandrino & Antiocheno: sic enim loquitur can. 2. *Constantinopolitana civitatis episcopum habere oportet pri-**

matus honorem post Romanum Episcopum: propterea quod sit nova Roma.

Repf. 2. Canon. Chalcedonensem, in quo fabricator eius Anatolius Constantinopolit. Episc. mentitur, cùm ait Constantinopol. episcopo à centum quinquaginta Patribus concessa fuisse privilegia æqualia cum Rom. Pontifice, additum esse absentibus Legatis Pontificiis, ut constat ex less. 16. Item ut constat ex ead. less. Legatos Pontificios ei contradixisse. Item Leonem Pontificem cum reprobase, ut pater ex literis ab eo post Synodum scriptis ad Marcianum Augustum, ad Pulcheriam Augustam, & ad Patres Chalcedonenses. Item eum in Ecclesia nunquam receptum fuisse: quandonam enim ex toto Orbe Christiano ad Constantinopolitanum Episcopum appellatum est?

Repf. 3. Concilium Constantinopolitanum III. nullos canones edidisse, & canonom illum 36. fabricatum fuisse à Synodo, quæ quin-sexta dicitur, & post sextam Synodum celebrata fuit sub Justiniano Juniore Constantini Pogonati filio. Hujus autem Synodi nulla est in Ecclesia authoritas.

ARTICULUS IV.

Cujus sit convocare Concilia.

Nota. Concilium latinæ, & græcæ Synodus, significant congregationem episcoporum. Concilium aliud est generale, seu ecumenicum, aliud nationale, & aliud provinciale. Generale dicitur illud, cui interesse possunt & debent, secluso legitimo impedimento, episcopi totius Orbis Christiani: unde totius Orbis Christiani Concilium vocatur. Nationale dicitur illud, cui interest unius regni, vel nationis archiepiscopi & episcopi. Ejusmodi Concilia interdum generalia seu universalia, interdum provincialis vocantur, quamvis à generalibus & provincialibus, propriè loquendo differant. Provinciale denique dicitur, cui interest episcopi unius provinciæ. Præterea nomen Concilii seu Synodi solet extendi ad presbyterorum unius episcopatus conventum, cui praefit episcopus.

Nota iterum. Concilium nationale à Patriarcha vel Primate, provinciale ab Archiepiscopo, & diocesanum ab Episcopo convocati debere tenent catholicos omnes, nec contradicunt hereticis: sed maxima controvèrsia est de Concilio generali catholicos inter & hereticos: nam Catholicis munus illud congregandi pertinere volunt ad Romanum Pontificem: heretici verò munus hoc attribuunt Imperatori. Unde negant Concil. Tridentinum esse recipiendum, quia non ab Imperatore, sed à Rom. Pontifice convocatum fuit. Sed contra illos sit cum catholicis.

RESPONSI.

Munus convocandi Concilium generale pertinet ad Romanum Pontificem.

*Prob. 1. Ex Act. Concilii Chalcedonensis, in quo Lucentio Legato pontificio postulante ne Dioscorus Alexandrinus cum reliquis Episcopis federet, & dicente: *Judicii sui necesse est eum (Dioscorum) dare rationem, quia cum personam judicandi non habet, presumptus & Synodus (generalem) aufus est facere sine auctoritate Sedis Apolonicae, quod nunquam licuit, nunquam factum est;* Nemo contradixit, & Dioscorus judicij sui rationem redditurus, in medio à magistratibus, qui nomine Imperatoris aderant, sedere jussus est.*

Prob. 2. Ex Synodo Romana III. in causa Symmachii Papæ congregata, in qua Episcopis à Theodosio congregatis, dicentibus Symmachum ipsum debuisse Synodum convocare, propter Petri principatum, in quem succedunt Rom. Pontifices; Theodosius ipsum quoque Papam in colligenda Synodo voluntatem suam litteris demonstrasse significavit; & cùm Episc. Symmachii litteras sibi vellente exhiberi, has statim proferri Theodosius imperavit, tunc ab ipso Symmacho

Disputatio VIII. Articulus IV.

391

cho per Theodoricum convocatam fuisse Synodus constituit.

Prob. 3. Ex Pelagio 2. in epist. ad Joannem Constantinopolitanum, & Episcopos, quos ille ad Synodum generalem Constantinopolim convocaverat, ubi sic loquitur: *Relatum est ad Apostolicam Sedium: Joannem Constantinopolitanum Episcopum universalem se subscribere, vosque ex hac sua presumptione ad Synodum convocare generalem, cum generalium Synodorum convocandi auctoritas Apostolica Sedi B. Petri singulari privilegio sit tradita, & nulla unquam Synodus rata legatur, que apostolica auctoritate non fuerit fulta. Quapropter quidquid in praedicto vestra conventiculo statuisti, ex auctoritate S. Petri Apostolorum principis precipio omnia qua ibi statuisti, & vana & cattata esse.*

Prob. 4. Ratione Theologica. Quia illius est Concilia generalia convocare, cui Christus universae Ecclesiae commisit curam & providentiam; vel, si vis, quem supremum totius Ecclesiae pastorem & rectorem constituit. Atqui Christus universae Ecclesiae curam & providentiam commisit Romano Pontifici, quem supremum totius Ecclesiae pastorem & rectorem constituit. Ergo Romani Pontificis est, &c. Minor probatur ex verbis Christi Joan. cap. 21. *Pascere oves meas: sic enim haec verba semper intellexere orthodoxi omnes.* Major vero facile ostenditur: nam Concilia generalia convocantur ad providendum bono communum totius Ecclesiae, & ad ea convocantur Episcopi universi, sic ut debeat omnes adesse, nisi legitimè impediatur. Ergo illius est convocare Concilia generalia, cuius est providere bono communum totius Ecclesiae, quique supremam in tota Ecclesia auctoritatem obtinet. Atqui manifestè talis est ille, cui Christus, &c.

Obj. Prima generalia Concilia non à Pontificibus, sed ab Imperatoribus convocata fuere. Ergo, &c. *Prob. ant.* Nam Nicenum I. à Constantino Magno, Constantinopolitanum I. à Theodosio Seniore, Ephesinum I. à Theodosio Juniore, Chalcedonense à Marciano, Sardicense à Constantio & Constante convocatum fuit. *Re/p. dist. ant.* Prima Concilia generalia ab Imperatoribus convocata fuere, Pontificibus convocatione consentientibus, aut saltem convocationem postea ratam habentibus & confirmantibus, C. ant. Secùs, N. ant. & conseq. Igitur Romani Pontificis, upore supremi totius Ecclesiae pastoris & rectoris, est Concilia generalia convocare: ita tamen ut Concilium generale possit esse & si legitimum, etiamsi ab alio, putâ ab Imperatore, convocetur, modò hoc fiat concilio Romano Pontifice, & convocatione consentiente, aut saltem convocationem, postquam facta est, ratam habente & confirmante: nam in hoc utroque calu perinde est in prudenti estimatione, ac si Concilium generale ab ipso Pontifice Romano convocaretur.

Ad 1. part. prob. ant. *Re/p.* Silvestrum Papam Nicenii Concilii convocationis, si non auctor fuit, saltem concilium fuisse, eique consensisse, aut certè ad minimum, factum à Constantino Magno ex consilio Episcoporum, qui in comitatu aderant, ratum habuisse & confirmasse. Quod evidenter demonstratur ex eo quod duo Legati, Vito Sicil. & Vincentius, Roma Nicream misserunt, qui una cum Oso Cordubensi, nomine Silvestri, Synodo præsiderent.

Ad 2. part. Re/p. Constantinopolitanum I. à Theodosio Seniore fuisse quidem convocatum inicio Damasco, neque Damascum per se, aut per Legatos huic Concilio præsidiisse. At Theodosius solus Orientis Episcopos convocavit, ut explesè testatur Theodoret. lib. 5. hist. Eccl. c. 7. *Theodosius, inquit, Episcopos dumtaxat Imperii sui Constantinopolim jussit convenire erant autem centum & quinquaginta, &c.* Unde Synodus Constantinopolitana, cum celebrata est, non erat generalis, sed nationalis tantum; vel, si vis, non totius Orbis, sed solius Orientis Synodus erat: neque ecumenica Synodi dignitatem & auctoritatem obtinuit, nisi cum illam Damascus ratam habuit, & Simonnet Theol. Tom. II.

ipse cum Occidentis Synodo, Româ celebrata, quæ circa fidem illa statuerat, assentu suo & auctoritate sua firmavit & sancivit.

Nota. Theodosius, anno 381. Orientis Episcopos convocavit Constantinopolim, ibique à convocatis Episcopis Synodus habita est. De iis, quæ in hac Synodo gesta fuerant, certior factus Damasus, totius Orbis Synodus Româ indixit, annuentibus Gratiano, & Theodosio Imperatoribus, per litteras & Legatos Romanos missos apud Damascum excusarunt se Orientales Episcopi, & soli Occidentales convenerunt in Urbem, cum illis Synodus celebravit Damasus anno 382. & circa fidem eadem sancivit, quæ anno superiore sancita fuerant Constantinopoli, atque ita ex Orientis Synodo, & Synodo Occidentis, in fide consentientibus, unicæ moraliter constata est totius Orbis Synodus, quæ haecen Constantinopolitana nuncupatur; vel, si vis, Constantinopolitana Synodus, quæ primùm fuit Synodus solus Orientis, postmodum accedente Damasco cum Synodo Occidentis, totius Orbis, seu ecumenica Synodus evasit.

Ad 3. part. Resp. Convocatam quidem fuisse Synodus Ephesinam à Theodosio juniore, inconsulto Celestino Pontifice; sed Celestinum, quod sufficit, convocatione approbase, eique consensisse, & Legatos suos, Arcadium scil. Projectum, & Philippum, qui cum Cyrillo Alexandrino nomine ipsius concilio præsens, misse. Probatum partim ex ipsius Celestini ad Theodosium epist. 1. in qua sic ait: *Huius celesti curæ vel gloriae unusquisque nostrum pro sacerdotali officio operam nostram, in quantum valemus, impendimus: & huic Synodo, quam esse iussisti, nostram præsentiam in his quos misimus, exhibemus.* Partim ex relatione Synodi ad Theodosium post actionem 3. ubi hæc leguntur: *Misit autem (Celestinus) has litteras per Arcadium & Projectum sanctissimos Episcopos, & Philippum religiosissimum presbyterum magnæ Romæ, quí Celestini ... præsentiam supplent.* Partim ex actione 1. ejusdem Synodi, ubi dicitur initio: *Consentientibus in sanctissima Ecclesia, quæ appellatur Maria, religiosissimis & sanctissimis Episcopis, Cyrillo Alexandria, qui & Celestini quoque sanctissimi Ecclesie Romane Archiepiscopi locum obirebat, &c.*

Ad 4. part. Resp. Marcianum quidem solùm convocasse Synodum Chalcedonensem. At 1. non convocavit, nisi priùs experto consensu Romani Pontificis, ut pater ex litteris ab ipso Marciano & Pulcheria Augusta ad S. Leonem datis. 2. S. Leo, quamquam Concilium in Occidente haberet, & ad aliquod tempus differri præoptaret, convocatione à Marciano factæ consensit. Patet ex ejus epist. 43. ad Marcianum: *Popularam, inquit, a gloriosissimo clementia vestra, ut Synodum, quam ad reparandam Orientalis Ecclesie pacem, à nobis etiam peritam, necessariam judicavisti, aliquantis per differri ad tempus opportunitius jubebetis Sed quia pio studio humanis negotiis divina præponitis ego etiam vestris dispositionibus non renitor.* Et ex ejus epist. 50. ad eundem: *Sanctum clementie vestra studium, inquit, quo ad reparationem pacis Ecclesiastica Synodum haberi voluisti, adeò liberter acceperis, ut quamvis eam fieri intra Italianam poposcissim, & aptius expellari tempus optassim ... mos tamen ut mibi pietatis vestra scripta sunt tradita, & Bonifacium de compresbyteris meis ab urbe direxerim, &c.* 3. Paichinus & Luccentius Episcopi cum Bonifacio presbytero, nomine S. Leonis, Synodo præsuerunt, ut constat ex actis Synodi, & Episcoporum subscriptionibus.

Ad 5. part. Resp. Re ipsa Constantem & Constantium Imperatores Sardicensis Concilium convocasse, ut docet S. Athanafius ad solitarios epistola, ubi dicitur: *Misit igitur littera à Constante ad fratrem suum Constantium, ibique de amborum sententia placuit, ut Synodus (Sardica) celebraretur.* At Julius Pontifex Romanus consensit convocationi, & Archidamum ac Philoxenum Presbyt. Roma Sardicam misit, qui locum ejus tenebant in Synodo, quod & præsicerunt, ut constat ex S. Athan. Apol. 2. ubi legitur: *Eorum*

enem qui in Synodo (Sardicensi) subscriperunt, certiorumque aliorum ista sunt nomina: Osias ab Hispania, Julius Roma per Archidamum & Philoxenum Presbyteros suos, &c. In Synodum, prius quam indiceretur, petitam fuisse a Julio, satis videtur colligi ex Sozom. lib. 3. hist. Eccl. c. 10. ubi sic loquitur: *Cum litteris, quas ad Orientis sacerdotes de Athanasio & Paulo scriperat (Julius) nihil proficeret, causam eorum ad Imperatorem Constantem detulit.*

Dices. Romani Pontifices non modò non indicabant Concilia generalia, sed è contra rogabant Imperatores ut ea indicerent. Resp. Hoc aliquando factum esse à Romanis Pontificibus, non quid Concilia generalia convocandi munus ad eos non pertinet, aut Concilia generalia non fuissent rata & legitima, nisi ab Imperatoribus convocata fuissent, sed alias ob causas, putà quia tunc in Conciliis generalibus transvehabant Episcopi sumptibus publicis; quia Imperatores Romani in toto fermè Orbe Christiano dominabantur, & sic Concilium generale fieri non poterat, nisi in aliqua Urbe, eorum imperio subjecta, in qua sine eorum licentia tot Episcopos convenire, æquum minimè fuisset; quia lex imperialis antiqua, ne fierent seditiones, prohibebat frequentes hominum conventus, quales semper sunt generales Synodi, factos sine auctoritate Principis, &c. Porro hanc potissimum ob causam Concilia generalia convocandi auctoritatem videntur aliquando sibi arrogasse Imperatores; quanquam hæc authoritas soli Pontifici Romano competit jure divino; quod jus tunc Romanus Pontifex non opponebat Imperatoribus, nec utiliter opposuisset; unde tunc prudenti economia ulius, aut rogabat Imperatorem, ut Concilium generale convocaret, aut convecarum ab Imperatore ratum habebat; quo pacto Synodi generalis convocatio erat vel fiebat legitima.

ARTICULUS V.

Cujus sit praesidere Concilio generali.

C Oncilio provinciali Archiepiscopus, & nationali Patriarcha vel Primas praesider. Sed de Concilio generali difficultatem movent heretici, & contendunt Imperatoris esse vel per se vel per legatos suos praesidere Concilio generali: quid si neque per se, neque per legatos suos, Concilio generali praefesse velit, ab ipsa Synodo sibi praesidem esse constitendum. Addunt, omnibus ferè antiquis Conciliis generalibus praesidisse Imperatorem, vel Legatos Imperatoris, vel Patriarcham antiquorem, vel Episcopum civitatis, in qua fiebat Synodus. Contra novatores verò tenent catholici omnes praesidentiam in Conciliis generalibus ad solum Pontificem Romanum pertinere: ita ut Concilium generale non possit legitimè celebrari, nisi in illo præsit, omniaque moderetur Romanus Pontifex, vel per se, vel per legatos suos. Itaque cum catholicis omnibus sit

RESPONSI.

Romani Pontificis munus est, vel per se, vel per Legatos suos Concilio generali praesidere.

Prob. 1. Ex perpetuo usu & praxi conciliorum. Nam 1. in concilio Apostolorum, quod Lucas commemorat Act. cap. 15. quodque norma & exemplar futurum erat aliorum conciliorum, praesertim generalium, praesidet Petrus: nam primus surrexit, primus controversiam decidit, primus dixit sententiam, quam cæteri Apostoli, & seniores omnes, qui aderant, sequuti sunt, ut observat Hieronymus in sua ad Augustinum epistola, quæ est inter Augustinianas undecima, ubi inter alia dicit, Petrum decreti in hoc Concilio editi: *Legem, scilicet, post Evangelium non esse servandam, principem fuisse.*

2. In Niceno I. praesidet Sylvestris per Osium Cordubensem in Hispania Episcopum, & Vitonem, ac Vincentium Ecclesie Romanae presbyteros, tanquam

Legatos suos, ut alias accuratè probatum est, & adhuc hic breviter probatur ex subscriptionibus. Nam Osias primo loco subscriptis, secundo Vito seu Vitus, & Vincentius, tertio Alexander Alexandrinus Episcopus, &c. At neque Osias, cum esset simplex & mediocris civitatis episcopus, neque Vitus & Vincentius, cum essent simplices presbyteri, subscripti sunt ante Alexandrum Alexandriæ, Eustathium Antiochiae, & Macarium Hieropolymorum Episcopos, nisi ut praesides Concilii subscripti essent.

Porro inter novatores, alii Imperatorem, alii Eustathium Antiochenum, alii Athanasium Synodo praesidisse dicunt. Sed facile refelluntur: nam 1. tunc temporis Imperator erat adhuc Catechumenus. Catechumenum autem Synodo generali praesidisse, & profructu incredibile est, & dictu ineptissimum. 2. Si Eustathius Antiochenus Synodi praes fuisse, profecto primus scriptus est, profecto etiam subscripti sunt non modò Osias Cordubensis, & Vitus ac Vincentius Ecclesie Presbyteri, sed etiam Alexander Alexandrinus, & Macarius Hieropolymitanus. 3. Athanasius tunc tantum diaconus erat Alexandri Alexandrini: unde Athanasius non solum non praesedit in Synodo, sed nequidem inter Episcopos sedet: Diaconum enim inter Episcopos aliquando sedisse in Concilio, nisi Episcopi sui locum teneret, haec tenuis auditum non fuit. Athanasius autem in Synodo Niceno locum tenere non poterat Episcopi sui, cum Episcopus ille praesens aderet.

Dices. Sic legitur in subscripto. *Osias Episcopus Civitatis Cordubensis provincia Hispania dixit: Ita credo sicut superius scriptum est. Vitus & Vincentius Urbis Rome pro venerabilis viro Papa & Episcopo nostro S. Sylvestro subscriptimus, ita credentes, &c.* Ergo Osias praesedit quidem Synodo; at non praesedit ut Legatus Romani Pontificis, sed quia, vel ab Imperatore, vel ab ipsa Synodo praes consitutus est. Ergo Sylvester habuit quidem Legatos, qui locum ejus tenuerunt in Synodo; at minimè per illos Synodo praefuit.

Resp. neg. Utramque cons. Nam sic breviter argumentor. Vitus & Vincentius, quia Sylvestri locum tenebant, subscripti sunt ante Alexandrum, Macarium & Eustathium. Ergo à fortiori, propter eandem rationem subscripti sunt ante Osium mediocris civitatis Episcopum, nisi ipse cum eis eadem legatione functus esset. Perperam autem dicitur Osium Synodi praesidens constitutus esse vel ab Imperatore, vel ab ipsa Synodo. Nam 1. Imperator non magis potuit constituere Osium Synodi praesidem, quam ipse potuit Synodi praesidem agere. Præterea, cum in ipsa Synodo non Episcopos a se, sed ut ab Episcopis judicari debere, sequitur episcopis subiectum esse, non praepositum, palam professus fuerit, quomodo aut eis praefesse, aut alium, qui eis praefasset, designare auctor esset? 2. Si Synodus dicitur sibi praesidem constituisse, quare dicitur hanc dignitatem in Osium potius contulisse, quam in Alexandrum? cum Osias neque sanctitate, neque doctrina, neque bonis in Ecclesiam meritis praestaret Alexandro, qui & ætatis maiestate spectabilior, & de negotiis in Synodo tractans instrutor, & Sedis prærogativa longè superior erat; quem denique Patres Niceni in sua ad Alexandrinam Ecclesiam epistola scribunt, gestorum in concilio non modò participem, sed etiam auctorem fuisse.

Dicendum igitur est Osium cum Vito & Vincentio Sylvestri vices egisse; & quia cum illis Sylvestri vices agebat, cum illis praefuisse Synodo, atque idcirco cum illis ante omnes alios Episcopos subscripti. Ipse autem ante Vitum & Vincentium subscriptis, quia Episcopus erat, illi verò tantum presbyteri. Neque expressè subscriptis ut legatus Sylvestri, sicut subscripti sunt Vitus & Vincentius, quia cum Episcopus esset, etiam quæ talis præcise, jus habebat suffragii, & poterat suo nomine subscribere. Vitus vero & Vincentius, cum essent presbyteri, jus suffragii habere non poterant, nisi quæ legati Pontificis: unde nonnisi quæ Legati Pontificis subscribere potuerunt, quare ut tales expressè subscripti sunt.

3. Da.

3. Damasus quidem neque per se neque per legatos suos praefuit Constantiopolitanus I, sed cum celebratum est, non fuit totius orbis, sed solius Orientalis Imperii Concilium, nec nisi ex postfacto evasit Concilium ecumenicum, Damaso scilicet illud postea ratum habente, & ad illud cum Synodo Occidentis, in iis qua ad fidem pertinebant, accedente, ut jam observatum est.

4. Ephesino non praefuit, nec ipsomet confiteste, praesse potuit, sive per se, sive per legatos suos, Imperator Theodosius junior, ut pater ex hac ab eo ad Synodum missa, ubi sic loquitur: *Candidianum sacramonum domesticorum Comitem ad sacram vestram Synodum adire jussimus; sed ea lege & conditione, ut cum questionibus & controversiis, que circa fidei dogmata incident, nihil quidquam commune habeat: nefas est enim, qui Episcoporum catalogo adscriptus non est, illum Ecclesiasticis negotiis & consultationibus se immiscere.* Audiant hoc novatores, & definant in rebus Ecclesiasticis ad laicam potestatem configere.

Huic autem Concilio praefuisse Celestini Pontificem per legatos suos, Cyrillum scilicet Alexandrinum, Arcadium & Projectum Episcopos, & Philippum Ecclesiae Romanae presbyterum, faciliter probatur. Nam 1. hi omnes Celestini locum tenuerunt in Synodo, ut constat ex actis Synodi, & superiori ostensum est. 2. Tenuerunt locum Celestini ut praesidis, ut ostendit tenor sententiae contra Nestorium in Synodo late, Coatti, inquit Patres Ephesini, per sacros canones, & epistolam sanctissimi Patris nostri & Commissarii Celestini Romane Ecclesie Episcopi ... ad lugubrem hanc contra eum sententiam necessario venimus. Cum enim Celestini Patrem appellant, sequi per ejus epistolam ad exauditorandum Nestorium coetos esse dicunt, cum manifeste ut superiore agnoscunt; quod etiam aperte faciunt, cum Joannis Antiocheni depositionem ejus iudicio refervant in sua ad eum synodica epistola.

Præterea, Celestinus ipse in sua ad Synodum epistola manifeste præsidem agit, cum ait: *Direximus... Arcadium & Projectum Episcopos, & Philippum presbyterum nostrum, qui iis que aguntur, intersint, & qua ab nobis ante statuta sunt, excipiuntur. Quibus præstandum à vestra sanctitate non dubitamus assensum, quando id quod agitur, videatur universalis Ecclesie securitate decretur.* Certe præsidem agit, & plusquam præsidem Pontifex, cum ea que in sua ad Synodo decretivit, mittit ad Ephesinum Concilium, non examinanda, sed executioni tradenda; nec tamen reclamant Ephesini Patres, sed acclamant: *Hoc iustum iudicium, &c.* Ex his autem

Sic argumentor breviter. Illi præfuerunt Synodo, qui in Synodo tenuerunt locum illius, quem ut superiore Synodus agnoscebat, qui in Synodo, ipsa acclamante & obsequente, per legatos suos præsidem agebat. Atqui Cyrillus, Arcadius, &c. in Synodo Ephesina locum tenuerunt Celestini, quem ut superiore & patrem agnoscebat Synodus, quinque in ea, ipsa acclamante & obsequente, præsidem agebat per legatos suos. Ergo, &c. Porro in subscriptiones, quales nunc extant, & in quibus Juvenalis Hierosolymitanus ante aliquos, imò & omnes legatos Roma missos invenitur, vitium irreplisse pro certo statuendum est.

5. Chalcedonensi præsedit S. Leo per suos legatos Paschalini & Lucentium episcopos, & Bonifacium Ecclesiae Romanae presbyterum, ut probatur 1. ex epist. S. Leonis ad ipsam Concilium. In his fratribus, inquit, Paschale & Lucentio episcopis, Bonifacio & Basilio presbyteris, qui ab Apostolica Sede directi sunt, me Synodo vestra fraternitas estimere præsidere. 2. Ex ipsis concilii epift. ad S. Leonem, ubi sic loquantur Patres: *Quibus ut quidem (episcopis, qui Chalcedone aderant) sicut membris caput praeerat in his qui tuum tenebant ordinem.* 3. Ex actione 3. Concilii, in qua Paschalini suo & aliorum legatorum nomine sic ait: *Nostram parvitudinem huic sancto Con-*

cilio pro se presidere (Apostolicus & Catholicus Papa Leo) precepit. Et inferius cum aliis duobus, Lucentio & Bonifacio, adversus Dioscorum sententiam pronuntiat hoc tenore: *Sanctissimus & beatissimus Archiepiscopus magnae & senioris Roma Leo, per nos & per presentem sanctam Synodum, una cum ... beato Petro Apostolo, qui est petra & credido universa Ecclesia, & recte fidei fundamentum, nudavit eum (Dioscorum) tam Episcopatus dignitate, quam, &c.* 4. Ex eo quod Paschalini, Lucentius & Bonifacius, in omnibus actionibus Concilii, primi nominantur, primi loquuntur & definiunt, primi subscripti, excepta tamen actione 12. ubi de singulari Bassiani & Stephani episcoporum causa agebatur, de qua primus sententiam dixit Anatolius, hoc ei speciale aliquam ob rationem deferentibus legatis Pontificis, sed sine præjudicio juris, quo huic etiam actioni, sic præfuerunt carteris, praesse potuerunt.

Dices. Photius, lib. de 7. Synodis, inter Chalcedonensis Synodis præsides primum recentet Anatolium, eumque legatis Pontificis anteponit. R. Photium hominem schismaticum, impotenti adversus Romanam Ecclesiam invidia, & insano erga Constantiopolitanam zelo accensum, hic contra omnium veterum monumentorum fidem mentiri; quod pater ex dictis, & adhuc breviter ostenditur ex actione 6. Synodi Chalcedonensis, ubi, præfente Imperatore, definitioni fidei ante Anatolium tres legati Pontificii, Paschalini, Lucentius & Bonifacius subscripti; & primus omnium subscripti Paschalini in hunc modum: *Paschalini Episcopus, vicarius domini mei beatissimi atque apostolici universalis Ecclesie Episcopi Papa urbis Romæ Leonis, Synodo præsiders, statui & subscripti.*

Potest tamen aliquo sensu dici Anatolius præsedisse Synodo, quatenus post legatos Pontificios proxime sedidit, & sententiam dixit ante omnes alias patriarchas. Quod autem etiam ante legatos Romani Pontificis sederit, & suffragatus sit, planè falsum est, & falsum esse demonstrant acta Synodi.

Dices. Marcianus Imperator partim per se, partim per magistratus suos præsedit Synodo. R. non præfuisse, sed solum per magistratus suos interfuisse, ut servaretur judiciorum ordo, ut impedirentur turbæ, & via omnis amoveretur, ne quid illicet ibi accidet simile iis, que non ita pridem continguerant in conciliabulo Ephesino. Quod autem neque Imperator, neque magistratus ejus rebus Ecclesiasticis se immiscuerint, nec sive condendis canonibus, sive dirimendæ fidei controversia præsse presumperint, ex actis Synodi manifestum est.

6. Constantiopolitano II. præfuit quidem Eutychius Constantiopolitanus patriarcha; at non præfuit, nisi quia Synodo adeste, eique præsidere reculavit Vigilius Papa, penes quem fuisse jus præsidendi Synodo generali agnoscit Eutychius ipse in sua ad eum epistola, qua cum suo & totius Synodi nomine invitata ad Synodum. Petimus, inquit, præidente nobis vestra beatitudine, sub tranquillitate & sacerdotali mansuetudine, propositis sanctis Evangelii, communi tractatæ eadem capitula in medio proponenda, & quare conservari, & finem questioni imponi Deo placitum, & convenientem his, que à sanctis quatuor Conciliis definita sunt.

Porro quod de Constantiopolitano I. dictum est, dici quoque debet de Constantiopolitano II. nempe quod cum celebratum est, fuerit tantum Synodus Orientis, nec nisi ex postfacto totius orbis Synodus evaserit, quando scilicet ad eam Vigilius, tria Capitula similiiter damnando, accessit post sex ab absoluta Synodo menses, decretali epistola ad Eutychium directa, que haberetur tom. 5. Conc. Labb. Sic autem Vigilius, tria Capitula damnando, hanc Synodum tandem confirmasse scribit Evagrius, lib. 4. histor. cap. 38. Porro, inquit, Vigilius per litteras quidem consensit; Concilio tamen interesse noluit. Et Photius, lib. de 7. Synodis: *Quamvis, inquit, ad sacri oculi conventum promptus non esset (Vigilius,) communem*

munem tamen Patrum fidem libello comprobavit.

7. Constantinopolitano II. praesedit Agatho per legatos suos, Theodorum & Georgium presbyteros, & Joannem diaconum. Pater ex omnibus actionibus Synodi, in quibus hi ut legati Pontificis primi nominantur ante omnes Orientales Patriarchas, aut locum eorum tenentes, ante quos etiam omnes actione 18. definitione fidei, sicut & sermoni acclamatio primi subscripti. Præterea, quod Agathonem, ut supremus Ecclesie pastorem, adeoque ut judicem Synodus agnoverit, pater ex synodica ad Agathonem epistola, in qua sic loquitur: *Perletis verae confessionis litteris à vestra paterna Beatitudine ad piissimum Imperatorem missis, quas ut à summo Apostolorum vertice divinæ prescriptis agnoscamus, &c.*

Dices. A prima actione ad undecimam inclusivè dicitur Imperator Synodo praesedit. R. Imperatorem praesedit ut Ecclesie & Synodi defensorem, vel, si vis, locotenitum praesedit, quatenus sedet in honorisficiissimo loco: quod enim non praesederit ut controversiarum fidei judex, liquet ex actione 18. ubi definitionem fidei omnium postremus subscriptis, & ex ejus verbis, quæ refert Gregorius II. in sua ad Leonem Iaurum epistola, & quæ hec sunt: *Neque cum illis (Synodi Patribus) tanquam Imperator sedebat, aut imperiose loquar; sed tanquam unus ex illis, & prout statuerint Pontifices, exequar.*

8. Niceno II. praefuit Adrianus I. per vicarios suos, Petrum archipresbyterum, & Petrum presbyterum ac S. Sabbæ abbatem. Pater ex omnibus actionibus, in quibus primi nominantur, & ex actione 7. in qua primi definitionem fidei subscripti ante Tarasium Patriarcham Constantinopolitanum. Unde audiendi non sunt Photius & alii græci, qui contra actorum Synodi fidem non verentur afferere Tarasius Constantinopolitano totius Synodi praesidentiam, eumque vicarius Romani Pontificis anteponere.

9. In Constantinopolitano IV. Adriani II. locum tenuerunt & praesederunt Donatus & Stephanus episcopi, & Marinus diaconus. Nam 1. in omnibus Synodi actionibus primi nominantur ante Ignatium Patriarcham Constantinopolitanum. 2. Ante eundem actione 10. primi subscripti, & se ut Synodi praesides subscripte disertis verbis afferunt. Hæc est Donati subscriptio: *Ego Donatus gratia Dei Episcopus sancte Ostiensis Ecclesie, locum obtinens domini mei Adriani summi Pontificis & universalis Papa, omnia quæ superius legitur, huic sancta & universalis Synodo praesidens, usque ad voluntatem ejusdem eximii Presulii promulgavi, & manu propria subscripti.* Eodem autem tenore subscripti etiam alii duo Legati Pontificis. Ignatius vero subscripti tantum ut Synodus subscripti, & omnibus quæ ab ea iudicata & scripta sunt, concordans & definiens. Quo etiam modo subscripti trium aliorum Patriarcharum vicarii.

Dices. Basilius Imperator in actibus Concilii pluribus locis dicitur praesedit. R. Basilius in Concilio praesedit, ut defensorem ipsius Concilii, & locotenitum, quia sedet in loco eminentissimo; at non praesedit ut rerum Ecclesiasticarum judicem: quod patet ex actione 10. ubi cum duobus filiis, Constantino & Leone, octavo tantum loco subscripti post Legatos Pontificios, Ignatum, & vicarios trium aliorum Patriarcharum.

10. Concilio Sardicensi, quod omittebamus Julius non solum interfuit per Archidamum & Philoxenum Ecclesie Romanam presbyteros, sed etiam per illos & Osium Cordubensem Episcopum praefuit. Nam 1. Osium praefuit Sardicensi Synodo, ut liquet ex S. Athanasio apolo. 2. ubi hoc scribit: *Eorum autem qui in Synodo (Sardicensi) subscripti sunt, ceterorumque aliorum ista sunt omnia: Osium ab Hispania, Julius Roma per Archidamum & Philoxenam presbyteros suos, Progenes Sardica, &c.* Primus igitur, etiam ante Legatos à Pontificis Romani lateri missos, subscripti Osium in Synodo; quod certe non fecisset, si praes Synodi non fuisset. 2. Praefuit ut legatus Julius, seu ut locum ejus tenens, cum Archidamo &

Philoxeno: aliter enim sine gravi summi Pontificis injuria, praesentibus legatis ab ejus latere missis, Synodo praefidere, & primus subscriptere non potuisset. Quod autem Synodi praesidentiam sibi arrogare voluerit, aut sibi delatam acceptarit cum gravi Romani Pontificis injuria Osium Episcopus sanctissimus, & Sedis Apostolicæ devotissimus, prorsus incredibile est.

Dicendum igitur est, Osium, sicut Concilio Niceno praefuerat unà cum Vito & Vincentio presbyteris Ecclesie Romanae, quia ab illis in partem legationis vocatus fuerat de mandato Sylvestri, ita Sardicensi Concilio postea praefuisse unà cum Archidamo & Philoxeno Ecclesie Romanae presbyteris, quia ab illis de mandato Julii in partem legationis vocatus fuit. Nec dic eum in Synodo Sardicensi non subscriptere ut legatum Julii, cùm subscriptendo nullam suæ legationis mentionem faciat. Nam in Nicena Synodo primus subscripterat ut legatus Sylvestri, & tamen subscriptendo nullam fecerat mentionem suæ legationis, quia de ea sufficienter aliunde constabat Synodo; & cùm esset Episcopus, per se, & legationeclusa, suffragandi jus habebat. Propter easdem rationes postea subscriptendo in Sardicensi Synodo, legationis suæ non meminit; quamvis ibi non subscripterit primus, nisi ut legatus Julii, & quia Julii legatus erat.

Bonitas hujus responsionis probatur exemplo Cyilli Alexandrinus, qui Ephesino Concilio praefuit ut legatus Celestini in actione 2. ut disertè assertur in principio actionis, atque adeò in eadem actione ut legatus Celestini sententiam depositionis à Synodo contra Nestorium latam subscripti, nulla sua legationis mentione facta. *Cyrillus, inquit, Episcopus Alexandria unà cum sancta Synodo decernens subscripti.*

Porrò Concilii generalibus, quæ post saeculum nonnum celebros sunt, Pontifices Romanos vel per se, vel per legatos suos praefuisse non diffidentur haeretici; quare superfluum est de illis hic agere. Habetus igitur ex perpetua Ecclesie consuetudine munus praesidendi generalibus Synodis pertinere ad Romanos Pontifices. Quod etiam probat evidens ratio. Nam Romanus Pontifex est supremus & universalis Ecclesie pastor, adeoque oves ejus fideles omnes, ex quibus sunt Reges & Imperatores christiani, cum episcopis. Pastoris autem est ovibus, non ovium pastori praesidere. Item Episcopi etiam in Concilii generalibus congregati, sunt filii Romani Pontificis: tales enim sele profitentur Patres Chalcedonenses in synodica sua ad S. Leonem epistola; adeoque Romanus Pontifex pater est episcoporum etiam in Concilii generalibus congregatorum. At patris est filiis, non filiorum patri praeside.

Objiciunt haeretici Ephesinum II. cui praesedit Dioscorus Alexandrinus; Aquilejense, cui praesedit Valerianus Aquilejensis Episcopus; & Carthaginense VI. cui praesedit Aurelius Carthaginensis Episcopus, praesentibus legatis Romani Pontificis. Sed perperam objiciunt: Nam 1. Ephesinum II. ut illegitimum reprobatum fuit, & Dioscorus exauditoratus à Synodo Chalcedonensi. 2. Aquilejense non fuit generale Concilium, sed provinciale, cui interfuerunt triginta duo Episcopi. 3. Carthaginense VI. fuit ad summum nationale, in quo proinde praesidere debuit Carthaginensis Episcopus, ut primas Africanae Ecclesie. Legati autem Romani Pontificis adserunt, non ut praesiderent Synodo, sed ut canonum Nicenorum, vel potius Sardicensium observationem peterent.

ARTICULUS VI.

Quinam ad Concilium convocandi sint.

Nota. In Conciliis tam generalibus quam particularibus, variis variis de causis adesse possunt. Alii enim adesse possunt ut judices, & habent suffragium

gium decisum; alii ut consultores ad discutiendas controversias antequam deciderunt, & habent suffragium doctrinale seu consultivum; alii ut ministri, quales sunt notarii, & custodes; alii ut Synodi defensores, quorum scilicet munus est procurare ut serverut ordo judiciorum, turbas compeccere, & vim omnem amovere. Hic autem agitur tantum de iis, qui vocandi sunt ut judges, & habent suffragium decisum. Ex omni hominum genere vocandos esse eos, qdī docti sunt, & quidem ut judges, illoque suffragium decisum habere debere contendit Lutherus in libro de Conciliis. Contra Lutherum vero sentiunt catholici omnes, & tenent solos Episcopos in Synodis tam generalibus quam particularibus, ius suffragii decisivi habere ordinarii, & ex privilegio atque consuetudine Cardinales, Abbes, & ordinum Generales, quamvis non sint Episcopi, adeoque aliquos ex presbyteris & aliis minoribus clericis eruditis non vocari, nisi ad difficultates examinandas, & discutiendas controversias. Cum his sit

RESPONSO.

Soli Episcopi ordinarii ius habent suffragii decisivi in Conciliis tam generalibus quam particularibus: unde Concilia tam generalia quam particularia, solum sunt Episcoporum, ut judicium scilicet ordinariorum.

Prob. 1. Ex Conciliis omnibus, quae hactenus habita fuerunt, & quorum decreta facta sunt à solis Episcopis, & Episcoporum locum tenentibus, ut manifestum est ex subscriptionibus: soli enim Episcopi, & locum tenentes Episcoporum, inveniuntur subscriptissi, exceptis tamen paucis, in quibus Imperatores, non definiendo ut Episcopi, sed præcisè consentiendo subscripterunt; & paucis etiam aliis, in quibus reperiuntur subscriptissi Abbates & ordinum Generales. Reliqui vero, nempe simplices presbyteri, & alii clerci minores, nisi ut alicuius Episcopi vicarii adessent, nunquam ad suffragandum admissi sunt, quantumvis sancti essent & docti. Unde nulli nisi nomine Episcopi alicuius, cuius scilicet vices agebant, unquam subscriptissi leguntur, excepto Basileensi Conilio, ubi aliquando, deficientibus Episcopis, simplices presbyteri ad suffragium decisivum admissi sunt, contradicente tota antiquitate, cui derogare non potuit hec Synodus, quæ tunc temporis nullius fuit autoritas.

Prob. 2. Authoritate veterum, qui unanimiter censuerunt Concilia Episcoporum esse, & Episcoporum esse in Conciliis decernere. Osius in sua ad Constantium epistola, sic cum judicis Ecclesiastis se immitcentem alloquitur, apud Athan. epist. ad Solit. *Ne te misceas rebus Ecclesiasticis, neque nobis in hoc genere præcipe, sed potius ea à nobis disce. Tibi Deus imperium commisit, nobis (Episcopis) quæ sunt Ecclesia concredidit.*

S. Ambrosius epist. 32. ad Valentianum sic ait: *Quis est, qui abnas in causa fidei.. Episcopus solere de Imperatoribus christianis, non imperatores de Episcopis judicare? Et inferius: Si conferendum de fide, sacerdotum debet esse ista collatio, sicut factum est sub Constantino... qui... libellum dedit iudicium sacerdotibus.*

S. Hieronymus apologeticus, adversus Ruffinum, his eum urgente verbis: *Responde queso, Synodus, à qua excommunicatus est, in qua urbe fuit? Dic Episcoporum vocabula, profer sententias subscriptionum, &c.* Et S. Augustinus epist. 119. haec scribit: *Omnia talia, quæ neque sacerdarum Scripturarum autoritatibus continentur, nec in Concilium Episcoporum statuta inventiuntur, nec consuetudine universæ Ecclesie roborata sunt... sine ulla dubitatione ressecanda existimo.*

Prob. 3. Ratione theologica. Illorum est in Conciliis decernere quæ scilicet credenda vel agenda sunt, quorum est palcare gregem Christi, & regere Ecclesiam Dei: quid enim hic est pascer & regere, nisi docere quæ credenda sunt, & quæ agenda sunt præscribere? Atqui Episcoporum est palcare gregem Chri-

sti, & regere Ecclesiam Dei, juxta illud 1. Petri c. 5. *Pascite qui in vobis est, gregem Dei;* & illud Act. cap. 20. *Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos Ecclesiam Dei.* Ergo, &c.

Obj. 1. Act. cap. 15. Lucas loquens de Concilio Apostolorum, ait: *Convenerunt Apotholi & seniores vide re de verbo hoc.* Et inferius: *Tunc placuit Apotholis & senioribus cum omni Ecclesia.* R. Convenerunt Apostoli ut judges, & ut controversiam authoritate sua deciderent. Convenerunt presbyteri cum Apostolis, ut consultores, & ut cum Apostolis discuterent controversiam, antequam ab illis decideretur. Item placuit Apostolis ut definitibus, presbyteris ut consentientibus, & plebi ut non reclamanti, sed acclamanti.

Obj. 2. Concilium generale representat universam Ecclesiam. Ergo ad Concilium generale convenire debent non solum Episcopi, sed etiam alii clericis & laici in sufficienti numero. R. Generale Concilium representare solum universam Ecclesiam docentem, hoc est, universitatem pastorum seu Episcoporum, adeoque Concilium generale constare debere ex solis Episcopis, & ad Concilium generale sufficere, si tot ad sint Episcopi, quot in estimatione morali requiruntur, ut Episcoporum universitatem representent; atque ita ad Concilium generale necessarium non est, ut cum Episcopis alii clericis & laici convenient.

R. 2. neg. conseq. Cūm enim universitas pastorum representaret universitatem ovium; quia particularis unusquisque Episcopus representat suam particularem Ecclesiam, sicut princeps populum suum; hoc ipso quod universitas pastorum representatur, representatur etiam universitas ovium simul & indivisibiliter. Ergo hoc ipso quod aliqua multitudo Episcoporum sufficit ad representandam universitatem pastorum, sufficit etiam ad representandam universitatem ovium. Et hoc ipso quod aliqua Episcoporum, multitudo representat universitatem pastorum, simul & indivisibiliter representant universitatem ovium. Ergo ad Concilium generale, quantumvis dicatur representare universitatem ovium cum universitate pastorum, sufficit aliqua Episcoporum multitudo absque clericis aliis, & laicis, ea scilicet que ad representandam pastorum universitatem sufficit.

Obj. 3. Causa communis communiter tractanda est. Atqui causa fidei communis est fidelibus omnibus. Ergo ex fidelibus omnibus, adeoque non solum ex Episcopis, sed etiam ex aliis clericis & laicis, adesse debent in Concilio, quando agitur de aliqua causa fidei. R. Causam communem communiter tractandam esse, quando eodem modo pertinet ad omnes, quibus communis est. At causa fidei non eodem modo pertinet ad omnes fideles: nam pertinet ad Episcopos ut doctores, & ad ceteros fidèles ut discipulos. Unde Episcoporum est docere & definire quæ credenda sunt, ceterorum vero fidelium Episcopos audire, & ea quæ ab illis definita sunt, tenere & credere.

Quares, quot Episcopi requirantur ad Concilium generale?

Resp. Ex consuetudine Ecclesiae colligitur quatuor conditions requiri & sufficere ad generale Concilium. Prima est, ut convocatio sit generalis, adeoque omnibus majoribus Ecclesiae provinciis debet innotescere. Secunda est, ut nullus Episcopus, nisi sit excommunicatus, vel dubium sit utrum Episcopus sit, excludatur. Tertia est, ut faltem ex majori parte provinciarum Ecclesiae ad sint aliqui Episcopi. Olim tandem cum Concilium siebat in Oriente, visum eo sufficere si ex omnibus provinciis Orientis convenienter Episcopi multi, cum aliquibus ex Occidente à Pontifice missis, qui ceteros representarent. Similiter si tunc in Occidente factum fuisset Concilium, satis fuisset si ex omnibus provinciis Occidentis multi adfuerint Episcopi cum paucis aliis ex Oriente missis, & Orientales Ecclesias representantibus. Quarta est, ut præter Romanum Pontificem per se vel per legatos

tos suos præsentem, per se vel per vicarios adhuc alii Orientis Patriarchæ, modò hæretici non sint, vel schismatici. Hæc tamen conditio non absolute, sed solum ad bene esse necessaria videtur.

ARTICULUS VII.

Utrum Concilia generalia sint absolute & simpliciter necessaria.

Aliqua Concilia disjunctivæ, hoc est, vel generalia, vel particularia, ad bonum Ecclesiæ, regimere necessaria esse negari non potest. Quod enim Concilium sit medium a Christo ad unionem membrorum Ecclesiæ, & ad fidem ac morum puritatem servandam institutum, probat 1. factum Apostolorum, qui controversiam de legalibus Antiochiae exortam, non nisi in Concilio sibi decidendam esse judicarunt. 2. Perpetua consuetudo Ecclesiæ, quæ ad profligandas hæreses, extingenda schismata, & abusus corrigendos, Episcoporum Concilii semper uia est. 3. Praxis perpetua summorum Pontificum, qui nunquam hæreses vel schismata damnarunt sine Concilio. Sed difficultas est de Conciliis generalibus determinare, de quibus queritur hic utrum sint absolute necessaria, hoc est, utrum ita sint necessaria, ut sine illis Ecclesia non possit conservari.

RESPONSI.

Quamvis Concilium generale possit esse, & sit aliquando valde utile, & necessarium secundum quid, hoc est, ut suavius, & promptius malo insurgenti remedium afferatur, nunquam tamen potest esse necessarium absolute, ita ut sine illo Ecclesia non possit subsistere.

Prob. Primis trecentis Ecclesia annis nec fuit, nec potuit esse Concilium generale, & tamen subsistit Ecclesia, quamvis intra ipsatum illud temporis hæreses multæ, multa schismata, & abusus multi adversus eam insurrexerint. Ergo potuit etiam Ecclesia trecentis aliis annis subsistere sine Concilio generali: nam si potuit primis trecentis, quidni potuit trecentis subsequentibus? Ergo Ecclesia potuit primis mille annis subsistere sine Concilio generali: nam si potuit primis sexcentis, potuisse etiam sexcentis subsequentibus, non nisi perperam negaretur. At si potuit Ecclesia sine Concilio generali per mille annos subsistere, potest etiam per alios mille, & sic deinceps usque in fidem mundi. Ergo, &c.

Confirmatur. Quia si haec tenus conservari non potuit sine Concilio generali, vel propter aliquos abusus, vel propter aliquam hæresim, vel propter aliquod schisma. Atqui nihil horum dici potest. Non primum: nulli enim haec tenus irreplerunt abusus, qui emendari non potuerint authoritate summi Pontificis, cooperantibus Concilii provincialibus, vel nationalibus. Non secundum: nulla enim assignari potest hæresis, qua extinguiri non poterit absque Concilio generali; nam nulla fuit haec tenus, qua extinguiri non potuerit authoritate Romani Pontificis, cooperantibus ceteris catholicis Episcopis, vel in Conciliis particularibus, vel etiam extra Concilia particularia. Et verò si qua hæreses hoc pacto extinguiri non potuerunt, certè hæreses illæ, ad quas profligandas septem priora Concilia congregata fuerunt. Atqui hoc dici non potest: nam alia plusquam centum hæreses profligate fuerunt, ut observet Bellarminus, auctoritate Sedis Apostolicae, ceteris Episcopis catholicis extra Concilium generale concurrentibus: quidni ergo & illæ sex vel septem etiam sic profligari potuerunt? Sed de hoc adhuc modò. Non denique tertium: nam nullum similiter schisma potest assignari, quod absque Concilio generali tolli non potuerit. Et verò si quod fuit quod non potuerit sic tolli, certè magnum illud schisma, ad quod tollendum celebratum est Concilium Constantiense. Atqui hoc dici non potest: quamvis enim nullum forte Concilio generali suavius, promptius, & efficacius reme-

dium afferri posset contra illud schisma, potuit tamen alia via tolli.

Confirmatur 2. pars min. Idem judicium esto de Ariana hæresi, quæ à primo generali Concilio proscripta est, & de aliis, quas proscriptere sex subsequentia Concilia generalia. Atqui ad proscriptandam Arianan hæresim non fuit absolute necessarium generale Concilium. Ergo, &c. *Prob. min.* Nam si ad id absolute necessarium fuit Concilium generale, vel quia non poterat fieri sufficiens discussio controversiæ extra Concilium generale, vel quia extra Concilium generale controversia finiri non poterat ob defectum insufficientis autoritatis; vel denique propter Episcopos, qui ab hujus hæresis exordio ei patrocinati sunt. Atqui nihil horum dici potest.

Non primum: nam hic nulla, aut penè nulla discussione opus fuit: divinitas enim verbi clara habebat pro le testimonia, tum in Scriptura, tum in traditione: imò jam erat ante Nicenum Concilium unus ex articulis nostræ fidei, & ita jam erat ante Nicenum Concilium ad credendum sufficienter proposta fidibus.

Non secundum: nam in Ecclesia non deest suprema & infallibilis autoritas judicandi controversias fidei extra Concilium generale, adeoque non deest in Ecclesia extra Concilium generale autoritas sufficiens ad finiendas fidei controversias. Patet ex primis trecentis annis, quibus nullum celebratum est generale Concilium, & tamen multa finaliter proscriptæ fuerunt hæreses. Patet in particulari ex hæresi Pauli Samotateni, quæ finaliter damnata fuit à particuliari Concilio Antiocheno à Dionysio Romano, & ejus Synodo confirmata. Patet ex centum illis & amplius hæresibus, quas oppresit auctoritas Sedis Apostolicae, reliquis catholicis Episcopis, vel in Conciliis particularibus, vel extra Concilia particularia cooperantibus.

Non denique tertium: nam si Paulus tertia Sedis Episcopus redigi potuit in ordinem sub Imperatore ethnico à Synodis particularibus, Romana scilicet & Antiochena, ad id simili conspirantibus, quidni simili modo potuerint in ordinem redigi sub Imperatore christiano Episcopi illi, quos patronos habebat Ariana hæresis, ad id Sylvestro Romano Pontifici cooperantibus duarum primarum Sedium Orientis, Alexandrina scilicet & Antiochenæ antistitibus? quamquam Episcopi illi faciliter opprimi potuerint, & oppressi fuerint auctoritate Concilii generalis, qua permutus Imperator & promptius & efficacius Ecclesiæ laboranti subvenit.

At inquires. Potest esse aliqua fidei controversia sic intricata, ut non possit fieri sufficiens illius discussio extra Concilium generale; adeoque potest esse aliqua fidei controversia, quæ extra Concilium generale dirimi non possit. R. hoc perperam dici; & dico quod Romanus Pontifex semper poterit totum Episcopos & alios eruditos viros convocare, quot extra Concilium generale sufficient ad debitam controversiarum fidei discussionem: alioquin posset contingere, ut gravis aliqua fidei controversia finiri non posset, sed cum magno animarum periculo & scandalo perduraret, atque ita longè latèque graffaretur notitia absque remedio, in iis scilicet circumstantiis, in quibus mortaliter esset impossibile convocari Synodus generalis, extra quam tamen finiri non posset controversia. Quod est contra expremstam promissionem Christi dicentis: *Ecce ego vobissem sum omnibus diebus*, ad servandum scilicet fidei depositum, & fideles confirmandos, proindeque ad finiendas quaslibet in materia fidei lites, & novitates qualibet exsufflandas.

At inquires adhuc. Potest esse fidei controversia, quæ dirimi non possit, nisi investigata prius traditione universali Ecclesiæ, adeoque omnium particularium Ecclesiarum, ex quibus constat universalis Ecclesia. Ergo potest esse fidei controversia, quæ non possit dirimi, nisi convocentur omnes Episcopi, quorum unusquisque testis est traditionis Ecclesiæ sua.

R. I.

R. i. neg. conseq. Potest enim sufficienter investigari omnium particularium Ecclesiarum traditio per Concilia particularia, ut factum legitimus tempore & ius su Victoris Papa in controversia de die quo celebrandum esset festum Paschatis.

R. 2. Ad investigandam traditionem universalis Ecclesiae, necesse non esse ut consulantur omnes particulares Ecclesiae. Cum enim divinas traditiones omnes puras & integras hactenus conservaverit, & uque ad finem mundi conservatura sit Ecclesia particularis Romana, ut suis locis demonstratur est, traditio Ecclesia particularis Romane non potest non esse traditio Ecclesia universalis, ad eoque hoc ipso quod constat de traditione particularis Ecclesia Romana, constat etiam de traditione universalis Ecclesiae.

Semper igitur sufficit, si particularis Ecclesia Romana traditio investigetur, ad quod necesse non est alias Ecclesias consuli: cum enim particularis Ecclesia Romana sit mater & magistra omnium aliarum particularium Ecclesiarum, non illa ab his, sed ha ab illa discere debent veras traditiones. Item cum Ecclesia particularis Romana sit unitatis centrum, ad quod omnem aliam Ecclesiam convenire oportet, recipiendo Scripturas & traditiones, quas recipit, non aliae Ecclesiae particulares particularis Ecclesiae Romanae, sed particularis Ecclesia Romana aliarum particularium Ecclesiarum regula esse debet in veris Scripturis & traditionibus, à falsis & adulterinis discernendis.

At inquires. Si Romano Pontifici cum particulari sua Synodo de aliqua fidei controversia judicium ferenti non consentirent capri Episcopi, sed contra judicium ejus, sive in Conciliis particularibus, sive extra particularia Concilia reclamarent, finalis circa controversiam illam sententia haberi non posset sine generali Synodo. Atqui suppositio facta possibilis est. Ergo, &c. R. neg. min. Non enim major pars Episcoporum magis supponi potest Pontifici in particulari suo Concilio aliquam fidei controversiam judicanti dissentire extra Concilium generale, quam supponi potest ei in materia fidei dissentire in Concilio generali: possibilitas enim suppositionis secundæ manifestè sequitur ex possibiliitate primæ. Atqui supponi non potest pluralitas Episcoporum in Concilio generali dissentire à Pontifice in materia fidei, Ergo, &c.

Prob. subs. Nam hac suppositione facta, vel controversia finitur per judicium Pontificis, & minoris partis Episcoporum ei adhaerentium, vel finitur per judicium pluralitatis Episcoporum contradicentium Pontifici; vel possibilis est causa, in quo aliqua fidei controversia finiri non potest etiam in Concilio generali. Primum velut falsum respouunt ii, contra quos disputamus. Secundum tolerabiliter dico non potest. Et verò in pluralitate Episcoporum, nisi cum capite suo sententia conjuncti sint, sive extra Concilium generale, sive in Concilio generali residere non posse supremam & infallibilem autoritatem, qualis ad finiendas fidei controversias requiritur, satis probat sensus universæ Ecclesia. Ergo tertium dicendum, quod tamen falsum est, & manifestè repugnat Christo dicenti: *Ecce ego vobis sum sicut omnibus diebus, ad servandum scilicet depositum fidei*, ad eoque ad finiendas quaslibet fidei controversias: hoc enim ad depositi fidei conservationem absolute necessarium est. Ergo, &c.

Addo timentum non esse, ne unquam in posterum contingat pluritatem Episcoporum, sive in Concilio generali, sive extra Concilium generale, Pontifici in sua particulari Synodo de aliqua fidei controversia judicium ferenti contradicere; cum id hactenus per tot secula nunquam contigerit; sed è contra Synodi generales integrum sententiam à Pontifice latam ambabus ulnis amplexa sint, ut patet ex tercia, quarta, sexta, & septima Synodo; & quamvis Romani Pontifices innumeris penè fidei controversias sententiam tulerint extra Concilium generale,

ne semel quidem Episcoporum pluralitas Romano Pontifici restiterit, sed è contra vel expresso vel faltem tacito consenserit semper adhaerit.

ARTICULUS VIII.

Solvitur objectio petita ex facto duorum Pontificum Victoris & Stephani.

Obj. 1. Victori Papæ, Asianorum Episcoporum de celebrazione Pascha sententiam in Romana Synodo proscribenti, restitute plerique Ecclesia Episcopi. Et hoc esse falsum: imò verò è contra cum Victor in sua particulari Synodo Blastum hæsiarcham, judicium sufficere molientem, dannasset, & festum Pascha die dominica lunam martii decimam-quartam proximè subsequente celebrandum esse definitivisset, omnes orbis christiani Episcopi in conciliis particularibus, qua loco generalis, quod tunc temporis fieri non poterat, diversis in locis celebrata fuerunt, judicium Pontificis comprobarunt, exceptis Asianis, & aliquibus finitimus provinciis, qua cum Asianis, non tamen improbata eorum, qui Paschæ festum die dominica celebrandum dicerent, sententia, antiquam Ecclesiarum suarum in celebrando Paschate luna decima-quarta consuetudinem sibi retinendam judicarunt.

Probantur hæc omnia ex Eusebio sic loquente lib. 5. hist. Eccl. cap. 23. *Quæstio non minima exoritur* (de die quo Pascha celebrandum est) ob quam causam conventus Episcoporum & Concilia per singulas quaque provincias convocantur: prorogarique ad se invicem episcopis, de singulis quibusque locis unum omnes Ecclesiasticum dogma confirmant: ne licet aliquando nisi in die dominica ... Dominicum Pasche celebrare mysterium ... Exiat denique uisque in bidernum diem Concilii apud Casaream Palestine habiti decretum ... habetur & in urbis Rome Concilio (in causa Blasti celebrato) similiter decretum, cui presul Vicarius Episcopus indicatur, & Ponni provincie Palmeas. Gallorum quoque sacerdotialis convenus extat, Ireneum prefulem scribens: Achaje verò Bachylam Corinthiorum Ecclesie Episcopum. Qui omnes diversi in locis unan eandemque judicij sui sententiam protulere. Sed Episcopi regionis Asiae servandam magis à veteribus sibi traditam consuetudinem confirmabant. Vide etiam cap. 25.

Porrò Victor accepto per Polycratis Asiae primatis epistolam Asianorum decreto, acerbas ad eos litteras dedit, quibus privabat eos episcopali sua communione, simulque eis minabatur, ni consuetudinem suam defererent, totalem absconditionem, à qua ramen videtur fuisse dereritus litteris aliorum Episcoporum, praeterim Gallorum, qui licet ei consenserent, de die celebrandi Paschatis, graviter ramen fecerant, quod ab unitate corporis veller absconde-re tot & tantas Ecclesias Dei, ed quod à reliquis dissentirent de re ad solam, ut putabant, disciplinam pertinente.

Obj. 2. Stephano Pontifici baptismum ab hereticis debita forma collatum, non esse iterandum definiti, restitutus pluralitas Episcoporum. Et i. quidem, quod hoc definierit, paret ex eius ad Cyprianum rescripto, in quo sic loquitur: *Si quis ergo à quacumque heresi venerit ad nos, nihil innovetur nisi quod traditum est, ne manus illi imponatur ad paenitentiam.* 2. Quod ei restiterit pluralitas Episcoporum, probatum ex numero Episcoporum, qui cum Cypriano in Africa, & Episcoporum, qui cum Firmiliano & Heleno in Oriente baptizatos à quibuscumque hereticis, esse rebaptizandos, contra Stephanum decretum pronuntiarunt in particularibus suis conciliis.

R. 1. Gratis dici, quod Stephanus exortam de baptismo ab hereticis collato controversiam definierit: non enim satis appetit, rescriptum Stephanum ad Cyprianum fuisse synodicum, seu Stephanum particularrem

rem aliquam Synodum convocasse , & ex ea ad Cyprianum rescripsisse . Pontifices autem nullam ejusmodi controversiam definierunt unquam , aut etiam definiere potuerunt ut supremi Ecclesiae pastores , nisi in aliqua saltem particulari Synodo .

Praterea , sive ex particulari aliquo Concilio Stephanus ad Cyprianum rescriperit , sive non , quod controversiam noluerit definire , manifestum sit ex eo , quod in sua ad Cyprianum rescripto , eos , qui baptizatos ab hereticis rebaptizandos esse , postmodum tenerent , & rebaptizarent , non excommunicavit , sed solum excommunicatione dignos esse dixerit , ut pater ex Cypriano in sua ad Pompejum epistola 74. sic loquente : *Dat honorem Deo , qui hereticorum amicus , & inimicus christianorum , sacerdotes Dei , veritatem Christi & Ecclesie unitatem tuentes , abstinentes putat?* Unde nihilominus postmodum cum Cypriano communicavit Stephanus , ut afferit S. Augustinus , lib. de unico bapt. cap. 14. *Cum ergo , inquit , Stephanus non solum non rebaptizaret hereticos , verum etiam hoc facientes , vel ut fieret decernentes , excommunicandos esse conseruit , sicut aliorum Episcoporum , & ipsius Cypriani littera ostendunt , tamen cum eo Cyprianus in unitate pace permanxit.*

Porrò audiendum non est Firmilianus in sua ad Cyprianum epistola , in qua christiana moderationis & reverentie Summo Pontifici debite planè oblitus , adversus Stephanum impotenter invehitur , & exaggravans omnia ad quærendam in adversarium invidiam , de intentata excommunicatione velut lata expostulat : nisi tamen quis malit Stephanum severiorem se ostendisse erga Firmilianum & Helenum , aliosque Orientales Episcopos , qui cum illis erant , eos scilicet Episcopali sua communione privando ; de qua partiali excommunicatione fortasse intelligi potest Dionysius Alexandrinus , scribens ad Xistum Stephani successorum , & in epistola sua *commemorans quod Stephanus . scribens ad Firmilianum & Helenum , certosque illarum partium Episcopos , statuerit non communicandum esse his qui rebaptizant eos , qui ad Ecclesiam ab hereticis transeunt.*

Quidquid sit , Episcopos illos ab unitate corporis abscessos , seu à communione fideliuum remotos non fuisse à Stephano , testes sunt Patres secundæ Synodi Antiochenæ in sua synodica ad Dionysium Pontificem epistola , in qua Firmilianum beatæ recordationis virum vocant , quo nomine hominem à Sede Apostolica excommunicatum minimè decorassent . Testis etiam est Augustinus , lib. de unico bapt. c. 14. cùm tantum ait , Stephanum Episcopos illos excommunicandos esse censuisse : sufficienter enim significat eum non ultra minas progressum esse .

R. 2. Falsum esse , quod Episcoporum pluralitas à Stephano dissenserit : imò verò plures cum Stephano , quam cum Cypriano fuisse , exp̄sē docet Augustinus , lib. de unico bapt. cap. 14. Stephanus , inquit , baptismum Christi in nullo iterandum esse censebat , & hoc facientibus graviter succenfēbat Cyprianus autem in heresi vel schismate baptizatos , tanquam non habentes baptismum Christi , baptizandos in Ecclesia catholica existimabat . Multi cum illo (Stephano) quidam cum isto (Cypriano) etiam sentiebant , utique cum eis in unitate consenserent . Qui autem dicit , multos cum Stephano , & quosdam cum Cypriano fuisse , longè plures cum Stephano , quam Cypriano fuisse manifeste dicit .

Quanto plures fuerint cum Stephano , quam cum Cypriano , aperte declarat S. Doctor , lib. 3. contra Cresconium , cap. 2. cùm ait : *Preinde si omnino jam credendum sit , quinquaginta Episcopis Orientalium id esse visum quod septuaginta Afris vel aliquando etiam pluribus contra tot milia Episcoporum , quibus hic error in toto orbe difflicuit , cur non potius , &c. Cyprianus igitur secum habuit centum & viginti Episcopos , cum Stephanus plura millia secum haberet.*

At inquit . Si longè maxima pars Episcoporum Stephanus consenserit , quare tunc finita non est controversia ? R. Quia Stephanus , prudenti cœconomia

alius , ne cogeretur abscedere tot Ecclesiæ , torque Episcopos , inter quos eminebat Cyprianus doctrina , fæditate , & bonis in Sedem Apostolicam meritis (quippe qui Cornelio ad profligandum Novatiani schisma tantoperè profuerat) spectabilis ; atque ut errantibus locum & tempus respicendi daret , judicavit satis esse , si primum prohiberet , ne quid innovaretur , nisi quod traditum est , & innovantibus excommunicationem comminaretur , postea si in rem Ecclesie foret ; definita sententia sententiam rebaptizantium ut contrariam traditioni apostolice & hereticam damnaturus , atque huic errori pertinaciter adhaerentes excommunicaturus , quod tamen non fecit , vel morte pœnitus , vel impeditus difficultate temporum , aut aliquam aliam ob causam .

Dices . Illa de hereticorum baptismo controversia tunc finita non est ; quia finiri non potuit , nisi in generali totius orbis christiani Concilio , quod tunc temporis convocari non poterat . R. hoc esse falso : nam si opus fuit generali Concilio ad finiendam illam controversiam , vel opus fuit ob defectum sufficientis authoritatis ad finiendam illam extra Concilium generale , vel opus fuit ob difficultatem & obscuritatem questionis : ita ut extra Concilium generale non posset discuti , quantum oportebat ad eam finali iudicio terminandam . Neutrū dici potest ..

Norū primum : nam quod detur in Ecclesia extra Concilium generale authoritas fidei controversias dirimendi supra & infallibilis , invicta probatur vel ex eo solo , quod hereses quamplurimæ finaliter proscriptæ fuerint sine Concilio generali . Non etiam secundum : nam ad finiendam illam de hereticorum baptismo controversiam sufficere potuit constans & perpetua consuetudo particularis Ecclesie Romanae in accipiendo hereticorum baptismo , præsertim cùm eadem esset pars orbis christiani maximæ consuetudo . Et verò propter illam & quidem solam particularis Ecclesie Romanae consuetudinem , omnium aliarum penè Ecclesiarum consuetudine firmatam , rebaptizantium error finaliter tandem condemnatus est .

Dices . S. Augustinus duo docet . 1. Controversiam illam finitam non esse , nisi in plenario totius orbis Concilio : nam sic loquitur lib. 1. de bapt. c. 7. *Quæstionis hujus obscuritas prioribus Ecclesiæ temporibus ante schisma Donati magnos viros & magna charitate præditos , patres episcopos ita inter se compulit salva pace discepere atque fluctuare , ut diu Conciliorum in suis quibusque regionibus diversa statuta mutaverint , donec plenario totius orbis Concilio , quod saluberrime sentiebatur , etiam remotis dubitationibus firmaretur .* 2. Controversiam illam non nisi per plenarium totius orbis Concilium potuisse finiri : nam lib. 2. de bapt. cap. 18. sic ait : *Restat ut de baptismo pie credamus : quod universa Ecclesia à sacrilegio schismatis remota custodit : in qua tamen si aliud alii , & aliud alii adhuc de ista quæstione salva pace sentirent , donec universalis Concilio unum aliquid eliquum sincerumque placuisse , humana infirmitatis errorem cooperaret charitatis unitas .*

Ad primum . R. 1. Dato quod controversia illa finita non fuerit , nisi in plenario totius orbis Concilio , inde minimè sequi , quod extra illud finita non potuerit ; sicut extra illud finitæ sunt alia controversiae non minus obscuræ , qualis v. gr. postea fuit Pelagianorum cum Catholicis controversia de peccato originali , & necessitate interioris gratiae ad omnes & singulos actus salutares , quam tamen controversiam non modo finiri potuisse , sed etiam finitam fuisse sine plenario totius orbis concilio , contra Pelagianos ad illud provocantes , illudque postulantes Augustinus ipse contendit lib. 4. contra duas epist. Pelagian. cap. 12. ubi his in eos verbis invehitur : *Ifforum superbia... hanc etiam gloriam captere intelligitur , ut propter illos Orientis & Occidentis Synodus congregetur . Orbem quippe catholicum , quoniam Dominus eis resistente , pervertere nequeunt , saltem commovere conantur , cum potius vigilancia & diligentia pastorali , post factum illis competens sufficienque iudicium ,*

Disputatio VIII. Articulus VIII.

399

dicium, ubicumque isti lupi apparuerint, conferendi sunt, &c. At si potuit competens sufficiensque judicium fieri Pelagianis Concilio generali, quidni etiam potuit & rebaptizantibus, qui solius antiquae conuerdinis robore & vinci poterant, & tandem victi sunt?

R.2. Augustino Hieronymum aperte contradicere in dialogo adversus Luciferianos, ubi sic loquitur: *Beatus Cyprianus ... hereticorum baptisma reprobans, ad Stephanum tunc Romanam urbis Episcopum ... super hac re Africanam Synodum directus: sed conatus ejus frustra fuit. Denique illi ipsi Episcopi, qui rebaptizandos hereticos cum eo statuerant, ad antiquam consuetudinem revoluti, novum emisere decreum. Tum continuo illos sic loquentes inducit: Quid facimus? ita & nobis maiores nostri, & illis sui tradidere maiores. Novum autem hoc decretum vel ante, vel faltem non multò post B. Cypriani mortem emisere, ut facile intelligitur.*

Quod si quis velit Hieronymum loqui tantum de Africani Episcopis, pro Orientalibus testem appellabimur ipsum Augustinum, lib.3, contra Cresconium, cap.2, ubi sic alloquitur Donatistas: *Majores vestri (primi Donatistæ) quibus tale testimonium perhibuit, quod ab Orientalium propterea communione discessi sunt, quia illi suum iudicium presciderunt, quo eis placuerat de ista baptismi questione Cypriano atque illi Africano Concilio consentire oportere, contra Cyprianum fecerunt. Primi autem Donatista longo tempore vixerunt ante Nicenam Concilium, quod fuit primum generale totius orbis Concilium: neque enim tale fuit Arelatense I. Nam nec ad illud Episcopi ex toto orbe convocati fuerunt, neque in eo per se aut legatos suos Romanus Pontifex praesedit. Unde ad summum vocari potest plenarium Occidentis Concilium,*

Africani igitur & Orientales Episcopi, Cyprianum errantem secuti, cùm multò ante Nicenam Synodum errorem suum depoferint, sine plenario totius orbis Concilio ad antiquam non rebaptizandi hereticos consuetudinem revoluti sunt. Illis autem ad antiquam illam consuetudinem revolutis, quid circa baptismum, ab hereticis forma debita collatum, controversia vel dubitationis aut superfuit, aut superesse potuit in Ecclesia catholica?

Omnis igitur controversia, omnisque dubitatio circa baptismum, ab hereticis debita forma collatum, in Ecclesia catholica sublata est sine plenario totius orbis Concilio. Neque hic obesse nobis potest Concilii Arelatensis I. canon.8, quo prohibetur ne rebaptizentur ii, qui apud hereticos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti baptizari fuerunt; quia hic canon editus est contra Donatistas, qui facto schismate, controversiam in Ecclesia catholica jam dudum extinctam suscitaverunt, & baptizatos extra Ecclesiam iterum esse baptizandos contendebant, arque ita, cùm crederent veram Ecclesiam de toto orbe perisse, & in sola parte Donati remansisse, rebaptizabant eos, qui ab Ecclesia catholica ad illos transfigebant.

Ad secundum R. hoc est falsum: cùm enim dicit S. Augustinus, *Si alius alii, & alius alii adhuc de ista questione, salva pace, sentirent, donec universalis Concilio unum aliquid eliquum sincerumque placuisse, loquitor tantum hypotheticè, hoc est, in ea tantum suppositione, in qua veritas catholica non eliqueret ante Concilium generale; sive potuerit eliquari sine illo & ante illud, sive non potuerit, de quo hic sollicitus non est; sive eliquara fuerit sine illo & ante illud, ut nos tenemus, sive non fuerit, ut videtur tenuisse S. Doctor.*

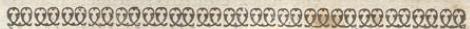
Bonitas nostra responsionis pater ex eo, quid ad scopum S. Doctoris sufficiat eum loqui in tali suppositione; vult enim tantum duo in Donatistis reprehendere, videlicet quid & de baptismismo hereticorum disceperando non servarent pacem, sed unitatem scinderent, separando se ab iis, qui illius baptismi validitatem defendebant, & hanc validitatem pergerent im-

pugnare, etiam post plenarium totius orbis Concilium, hoc est, post Nicenam Synodum, canone 19. recipientem baptismum ab hereticis forma debita collatum: quorum primum non fecit, secundum vero non fecisset Cyprianus, cuius tamen exemplo regere le nrebantur Donatisti.

Dices. S. Augustinus, lib.4. contra duas epist. Pelag. cap. ult. docet aliquas saltem fidei controversias finiri non posse sine Concilio generali. Aut vero, inquit, congregatione Synodi (generalis) opus erat, ut aperi pernicias damnaretur: quasi nulla heresis aliquan- do nisi Synodi (generalis) congregatione damnata sit: cum potius rarissime inveniantur, propter quas damnandas necessitas talis extiterit. R. S. Doctorem loqui non de necessitate aboluta, & propriè dicta, contra quam hic pugnamus, sed tantum de necessitate secundum quid & impropiè dicta, fundata in magna aliqua difficultate hereticos progressum, & fidelium eversionem impediendi, vitandi vel extinguen- di magnum aliquod schisma, novitatis defensores & patronos opprimendi extra Concilium generale.

Bonitas responsionis pater ex eo, quid per rarissimas hereses, propter quas damnandas necessitatem congregandi Synodum generalem extitisse dicit, intellegatur Arianam & Macedonianam. Quis autem negat has hereses tam potius finaliter damnari sine generali Concilio, quam potuit damnari & re ipsa damnata est Pelagiana heresis, quæ & ab ingeniosis auctoribus accerrimè defensa fuit, & patronos habuit Episcopos non paucos, ob doctrinam & apparentem morum sanctimoniam minime contendendos, & tam profundi fuit examinis, quam Ariana heresis, quantumvis evidenter ejus exaggeret S. Doctor.

Porrò quandonam hac secunda necessitate necessarium sit Concilium generale, summi imprimis Pontificis est judicare (cuius utsupè Ecclesia rectoris & moderatoris universalis munus est bono Ecclesiae providere) non novatorum, qui Concilia genera- lia petunt, non ut lites tandem aliquando, sed ut nunquam finiantur. Hanc gloriam, ut ait S. Doctor ibid. *captant, ut propter illos totius orbis Synodus congregetur, & quoniam, Domino eis resistente, or- bem catholicum pervertere nequeant, saltem, commo- vere conantur.*

DISPUTATIO IX.

De JUDICE CONTROVERSIARUM.

ARTICULUS I.

Utrum detur in Ecclesia judex controversiarum fidei, & qualis.

RESPONSIUS I.

Datur in Ecclesia aliquis judex controversiarum in materia fidei. Est de fide.

Prob. Christus Ecclesie suæ (supple semper visibili) contulit media omnia ad ejus conservationem necessaria: quod enim Christus voluerit Ecclesiam suam esse perpetuam, & tamen aliquid ei ad hanc perpetuitatem necessarium denegare, sine blasphemia assiri, non potest. Atqui judex controversiarum in materia fidei est medium necessarium ad conservationem verae Christi Ecclesie. Ergo, &c.

Prob. min. Nam vera Christi Ecclesia stare non test sine unitate fidei, ut constat ex dictis suo loco de notis & characteribus veræ Christi Ecclesie. Unitas autem fidei conservari non potest sine judice controversiarum in materia fidei: cum enim idem etiam graves in materia fidei suscitentur controversiae, vel ob rerum obscuritatem, vel ob demonum aut hominum malitiam, sine judice, cuius iudicio omnes possint & debeant acquiescere, certo certius membra Ecclesie in diversis distractherentur